

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24.—
pol leta	12.—
četrt leta	6.—
na mesec	2.—

v upravnistvu prejemani:

celo leto	K 22.—
pol leta	11.—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaja vsak dan zvečer izvenim nedolje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25.—
pol leta	13.—
četrt leta	6.50
na mesec	2.30

za Nemčijo:

celo leto	K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Kaj hočejo?

Tisti časopisi, ki so v ožji zvezi z vladnimi krogi, zopet grme proti Srbiji in Črni gori in groze z železno pestjo. Pred črnogorskim obrežjem križari mogočno avstrijsko brodogradnjo, kateremu — bolj za kontrolo, kakor za pomoč — sekundirajo barčice nekaterih drugih velesil. Skader ne sme postati črnogorski, kriče na Dunaju in se sklicujejo na to, da se z njo strina vsa Evropa, Črnogorec in Srbi pa naskakujejo Skader slej ko prej, točno po izjavi kralja Nikole: »Što tiče mene Evropa, kada ide za budućnost moga naroda...« V Avstriji se govori o možnosti vojne in celo mednarodnih komplikacij. — Grossösterreichska »Montagspost« kliče vse narode pod avstrijski barjak in dunajski župan nastopa, kakor bi bil glasnik vojne stranke ter kriči »Entweder oder« — Sazonov pa razglasi, da se za mir ni bati.

Kdo se še spozna v tem početju? Avstrijski narodi so popolnoma desorientirani. Ničesar ne vedo. nobenega pojma nimajo, kam jadra oficijalna politika in kake cilje da zasleduje; vidijo le eno, da hiti ta politika od poloma do poloma in bridko čuti, da ji to velja milijone in milijone. Pred velikonočnimi prazniki je bilo nameravano, sprožiti v poslanski zbornici veliko debato o avstrijski zunanji politiki, a vlada je to debato preprečila. Začetkom aprila bi se bil moral državni zbor novič sestati, pa so zasedanje zopet odložili, najprej do 23. aprila, a skoraj gotovo je, da se še drugi preloži.

Narodi avstrijski morajo doprinesati ogromne žrtve, krvne in denarne, pa nimajo nobenega pojma, kam jadra oficijalna politika. Avstrija ima že dvainštirideset let ustavo, a njeni narodi niti v tako resnih časih ne morejo izvrševati svoje pravice in kontrolirati zunanje politike.

Na Ruskem imajo šele šest let ustavo, toda ruska zunanja politika ni podvržena kontroli dume. A vender — kak razloček. Ruski minister zunanjih del se zaveda svoje dolžnosti, da mora biti v kontaktu z ljudskimi zastopniki, zato jih je zadnje dni povabil k sebi in jim je razložil cilje svoje politike in pojasnil posamične faze v sedanjem mednarodnem položaju. Ruski minister je s tem po-

kazal, da čuti potrebo, biti v soglasju s prebivalstvom in čuti dolžnost, svoje delovanje javno opravičiti. Iz tega se spozna, da je ustava na Ruskem v šestih letih prišla do večje veljave, kakor v Avstriji v dvainštiridesetih letih. — Na Nemškem je državni tajnik takoj prvi dan, čim se je sešel državni zbor, pojasnil vladno politiko v sedanjih mednarodnih krizi in danes jo bo pojasnil sam državni kancelar. — Na Angleškem pojasnjujejo ministri vladno politiko skoro vsak teden; narod dobi sproti avtentična pojasnila o vsakem koraku oficijalne politike.

A kako vse drugače je pri nas! Nobena država se ne vika v balkanske zadeve tako, kakor Avstrija. Ta ima pripravljeno ogromno armado. — Zdi se, da demonstrira z mogočnim brodogradjem proti Črni gori. — vsak dan čitamo, da bo treba storiti še druge korake. — samo nikomur ne pride na misel, da bi dal avstrijskim narodom avtentično pojasnilo o željah in stremeljenjih avstrijske zunanje politike. Državnega zbora ne sklicujejo, delegacij ne sklicujejo.

Toda — nekaj zahtevajo: da naj se avstrijski narodi z navdušenjem zavzemajo za to politiko, o kateri vedo le to, da ima vsak teden drug značaj in druge smotre, da vsak teden kaj prekliča, kar je prej proglasila za neizogibno potrebo in da ima ta politika čedalje žalostnejše posledice. Nič ne ve povedati, kaj pravzaprav hočejo na Dunaju; menda tega na Dunaju niti sami ne vedo. Le gorje tistem, kdor se za tako politiko ne ogreva, kdor misli, da ne odgovarja interesom monarhije, nego da zapleta državo v nasprotja, ki znajo postati usodopolna. Kaj hočejo na Dunaju? Na to vprašanje se odgovornemu voditelju državne politike ne zdi vredno, da bi dal ljudskim zastopnikom kak odgovor in kako pojasnilo, njegovi oficijozji pa mislijo, da bo taka politika našla odmev in simpatije med prebivalstvom. Kaj je nebeška milost res že vse odgovorne faktorje v tej nesrečni državi udarila s popolno slepoto?

Novi davki.

Poroča poslanec dr. Ravnihar. (Dalje.)

Jako važna je določba, da sme davčni obvezanec vpogledu v knjige

privzeti zaupnika in tudi veččaka v trg. knjigovodstvu. Prisostvovati sme tudi njegov pravni zastopnik. Zahtevati sme protokolacijo vseh merodajnih okoliščin in razen tega sme zahtevati rok 14 dni, da se lahko obširno izjavi glede vseh podatkov ter glede ob vpogledu v knjige dobljene stvarine.

Vse postopanje je torej naravnost procesualno urejeno in le posledica tega je, ako je določeno, da komisija po svojem prostem preudarku ceni in presodi posledke vsega dokazovanja. Prosti preudarek komisije je le v toliko omejen, da je izrečeno, da je z vpogledom v knjige ugotovljena dejstva smatrati za dokazana, ako njih resničnost ni opovržena z drugimi dokazanimi dejstvi, ali pa, ako se ni dokazala neresnica drugih važnih vknjižb in knjižnih pripomočkov. Vse to omejitve prostega preudarka je davč. obvezanec proti odločitvi prizivne komisije odprta pot na — upravno sodišče.

Glasom sklepov fin. odseka se bode v izvršilnih predpisih določilo, kdaj je knjige imeti za redno pisane in verodostojne. S tem je ugodilo ugovorom, češ da bodo davč. oblasti upoštevale le knjige, ki so pisane strogo po trgovskih predpisih. Tudi knjige, ki niso tako pisane, ki imajo celo nedostatke, poprave, vrzeli, naj imajo svojo dokazno moč.

Uvaževanje dokaza s knjigami je hkratu z odločbo samo naznaniti obvezanec s primernim utemeljevanjem.

Obvezanec sme tudi predlagati, da se vrši dokaz z vpogledom v knjige v njegovih bodisi obratnih, bodisi zasebnih prostorih. Vsekar mu morajo knjige v opravičnih urah biti na razpolago. Ponovni vpogled v knjige more komisija skleniti le z dvotretjinsko večino. Odvetniki, notarji, zdravniki, bankirji i. dr. ki jih veže dolžnost molčečnosti glede občejanja s klienti in pacienti, smejo predložiti knjige brez navedbe imen dotičnih oseb. Stroški dokazovanja zadenejo državno blagajno, le v slučajih nagajive pritožbe ali zlorabe tega dokaznega pripomočka kakor tudi v slučaju obsodbe zaradi davčnega pregreška mora stroške nositi obvezanec sam.

Z vsemi navedenimi kavitelami so obvezančeve pravice dovelj za-

varovane. Dokaz s knjigami je ultimatum, zakaj ta dokaz sme prizivna komisija uporabiti stoprav tedaj, ko je bila preizkusila spise prve instance ter provedla druge bodisi ponudene, bodisi od komisije odrejane dokaze. Da se je s sklenjenimi kavitelami v resnici ugodilo željam in ugovorom prizadetih krogov, je razvidno iz njih ocene s strani socialist. poslanca, ki je dejal, da je preostala samo še karikatura prvotnih določb glede vpogleda v knjige, ki spravi vso reformo dohodnine ob njen učinek ter jo napravi nesprejemljivo.

Ogrski ministrski predsednik.

Ogrska ima ministrskega predsednika, ki je bil javno obdolžen, da je goljuf in tat. Ta ministrski predsednik, Ladislav pl. Lukacs, se je poskusil rešiti na poseben način. Dosegel je, da prvo sodišče ni obtoženemu bivšemu državnemu poslancu Zoltanu Desyju dopustilo dokaza resnice o njegovih očitanih, češ, če se komu reče »panamist« ali ga dolži »panamskih« dejanj, ni tega mogoče postaviti pod dokaz. Toda druga instance se ni uklonila vplivom vlade, nego je razveljavila razsodbo prvega sodišča in odredila novo obravnavo z naročilom, da se mora obtoženemu Desyju dopustiti dokaz resnice. Dokaz resnice je dopuščan v petih stvareh in sicer ravno v tistih, ki se tičejo poverljivosti, goljufij in tatvin. Razsodba druge instance je za ministrskega predsednika naravnost uničevalna in vse je le radovedno, kako bo Lukacs poskusil obravnavo zavleči ali preprečiti, zakaj če pride do obravnave, je Lukacs izgubljen.

Vprašanje Skadra z vojaškega in diplomatskega stališča.

Iz dobro informiranih krogov v Belgradu je dobil »Srbobran« o vprašanju Skadra te - le informacije:

Razburjenost in nestrpnost, s katero se je zadnje dni pričakoval

padec Skadra, je naraščala od dneva do dneva.

Širša javnost si ni mogla tolmачiti odlaganje glavnega naskoka in se je umirila šele, ko je izvedela, da se niso vsi srbski transporti prespeli pred Skader.

To zakasnenje je povzročila na eni strani opreznost zaradi turške križarke »Hamidie«, na drugi strani pa zaposlenost naših ladij povodom pogrebnihi svečanosti v Atenah.

Glavno razmeščenje srbskih tehniških oblegovalnih topov je bilo izvršeno šele v petek, dne 4. aprila.

Do sedaj še ni znano, ako se je že pričel končni naskok, ki vsekakor ne bo trajal dolgo.

Padec Skadra je po izvršenih pripravah vprašanje ur in se lahko vsak trenutek pričakuje.

Nihče ne more vedeti, kako se bodo razmere razvile po padcu Skadra; pri nas so, tako v diplomatskih, kakor v političnih krogih prepričani, da bo kralj Nikola ostal mož - bese - da in ne bo zapustil Skadra, ako ga osvoji. Srbije bo najbrže takoj odklopila svojo vojsko iz Skadra, čim bo ta trdnjava osvojena, in bo nato mirno čakala na razvoj dogodkov.

Prezgodaj bi bilo, razpravljati o vprašanju, kakšna in kolika bo njena podpora Črni gori v eventualnih bodočih zapletitih.

Merodajni krogi v Belgradu se drže v zadnjem času v vseh kočljivih vprašanjih izredno rezervirano. Tako se tudi ničesar ne ve o odpoklicanju srbske vojske iz Albanije.

Velike važnosti je vsekakor dejstvo, da velesile niso določile za Srbijo nobenega roka za odpoklicanje čet iz Albanije.

Jasno je pač, da je treba, predno se Srbi umaknejo, odrediti, kdo bo mesto Srbov reprezentiral oblast v Albaniji.

Toda tega vprašanja še velesile niso niti načele in čisto gotovo je, da bo to vprašanje povzročilo še mnogo posla in mnogo preglaiv.

Poleg tega se morajo tudi meje bodoče Albanije ne samo v splošnem, marveč v vseh podrobnostih določiti, zakaj Srbija mora vedeti za detajle meje, do katerih ji je treba umakniti svoje čete.

V tukašnjih diplomatskih krogih so uverjeni, da bo mir med balkanskimi državami in med Turčijo po padcu Skadra zaključen brez posebnega odlaganja.

LISTEK.

Veselega kljunača žalostni roman.

Spisal Rado Murnik. (Dalje.)

Navzlic temu žalostnemu porazu sem veselo pomagal z repom in dejal: »Milostna, danes je šele sred - postna nedelja. Saj lahko počakam. Saj nisem tako siten. Morebiti si premislite?«

»Jaz že ne!«

»Jaz tudi ne! Brez zamere. Pa vesele velikonočne praznike!«

Tako žalostno se je predvčerašnjim končala moja snubitev; jaz pa kljub temu sedim na dilici in prebiram zaljubljena pisma svoje zveste Slokanice.

Judica — hopsasa!

Veselo sedim na dilici in pre - mišljujem svojo žalostno ljubezen.

Le prvi večer po snubitvi sem bil malo poparjen. Pil sem v kavarni »Pri zadnjem ficku« absint, pa sem bil zopet dober. Lete! Lete!

Vsak dan je drugačno vreme: zdaj gre dež in sneg, zdaj zopet sneg

in dež. Dnevi so zaspani, pusti, hladni; skoraj neprenehoma piše zopna sapa. Zamaknjena v prijetno parfimirana rožnoderčca pisemca zlate ljubice, pa me ne moti niti grdo vreme niti ponesrečena snubitev. Včeraj sem videl prvega metulja; gotovo je zmrazil, ako se ni prej obesil zaradi puščobe.

Moji tovariši mi zavidajo moje nesrečno ljubezen; menda mislijo, da imajo samo oni patent na smolo v srčnih stvareh.

Vsled materine prepovedi se ljubiva le še bolj vroče; kadar le moreva, letiva na rendez-vous, seveda le incognito. Čisto prav ima modrijan, ki veli, da nesrečna ljubezen tudi ni od muh.

Moja ljubica pa ni tako židane volje kakor jaz. Revica me ljubi s solzami. Zastonj ji poudarjam: Kdaj se je zmenil pameten kljunač za dovoljenje staršev? Kaj nama mar, ali je najina ljubezen materi po godu ali ne? Slokana kar ne more preboleti, da so mi dali mama košarico, pravzaprav že cel koš. Pravi, da so to strašno žalostne avspicije za najino bodočnost.

Zato se ubožica venomer joka, zdaj od bridkosti, zdaj od togote, zdaj od hrepenenja, zdaj zopet malo za kratek čas. Njene vrele solzice bi omehčale in otajale vsak ledenik;

materino srce pa je žalibog trdo kakor bob.

Tiha nedelja je danes. Judica. Popoldne sem se šel že brez pelerine izprehajati, ko je posijalo solnce. Šel sem poslušat, kako že kaj trava raste. Po lesu zeleni. Ponekod je vse višnjevo pomladanega žafrana.

Zvečer sva se sešla ob Mokrem jarku. Bilo je krasno! Peli so vsi drozgi in škinkavci; celo sove in skovirji so iz prijaznosti sodelovali pri večernem koncertu.

Neumni Rekordavzar naju hodi še zmeraj zalezovat. Strelja ko Turek in kolne ko madžar ember. Ali nikdar se delikatna lupina najinih duš ne bo kadila na krožniku tega požeruha! Ali ni tepec, da se toliko trudi zastonj? Kako nerodno lazi prazen domov po opolzlih stezah, v temi, v blatni obleki, s pobitim nosom, z opraskanim obrazom! Buteč!

Ob sedmih je plaval prvi krajec nad zapadnimi hribi kakor zlat čolnček. Krasno je nebo meseca marca; v višavah se sveti ozvezdje Orionovo in Sirij, najsvetlejša stalnica. Ali še lepše se svetijo oči moje ljubice. Ah, tem lepim očem se je posrečilo, da sem shujšal na tristo gramov!

Dolgčas je na tem svetu, kadar ni Slokane zraven mene. Jaz pa le veselo ukam in. kadar je mrz, se

grejem v topli kavarni; tam imam kredit do 1. aprila. Juhuhu!

Palmarum —

o jerum, jerum, jarum!

Po tihi nedelji je zopet deževalo, naposled so jele padati goste drobne snežinke. V terek zjutraj je bilo vse pobeljeno; sani so cingljale skozi gozd. Kmalu pa je zopet posijalo ljubol solnce skozi razpokane oblake. Kaplje so kapale z drevja, veter je omel sneg z vej. Slabo vreme v začetku tedna je imelo zame ugodne posledice. Slokanina mamica so se temeljito prehladili, ker so leteli brez dežnika in brez mufa na izprehod.

Tako nama je bilo mogoče, da sva se sešla malone vsak večer, ker je guvernanta vsa zatelebana v kinematograf. Vsak dan proti večeru sem poslal drozga, da je zapel pod Slokaninim okencem:

A cheval, à cheval!

Du retour

Le déclin du jour

A donné le signal.

Les princes rentrent au château. Pour nous, maintenant, rendez-vous nouveau!

Lepo vreme je bilo stanovitno. Vrnile so se lastovice in babnice so jele nabirati regrat po travnikih. Palmarum . . . prišla je Cvetna nedelja. V večernem mraku sva bila zopet skupaj.

»Kaj pa gospa mama?« sem vprašal ljubico.

»Kihajo.«

»Kaj? Se vedno?«

»Se vedno imajo pasji nahod pa oslovski kašelj tudi in povrh jih boli še plombirani kljun.«

»Uboga revica. In guvernanta Švigašvaga?«

»Guvernanta Švigašvaga jo je pa, hvala Bogu, popihala s svojo culo na velikonočne počitnice. Bog jo nesi!«

»Bog da, da bi tvoja mamica kmalu ozdraveli, ako tudi mi niso nič kaj naklonjeni. Samo koristni pasji nahod naj bi jim pa le ostal še nekoliko časa, da bi midva randevu - cala bolj brez skrbi! Mislim, da zadostuje, ako jim iskreno želim, da se iznebe kašlja in bolečin v popravlj - nem kljenu. Drug zet bi jim nemara privoščil še četrto bolezen.«

Jel je pihati hud veter. Letala sva hitro in nizko in se poljubljala brez konverzacije. Pravzaprav pa sva se veselila močne sape, ker take dni ostaja Rekordavzar lepo doma in nas nihče ne moti z neumnim pokanjem.

Hura! Jutri, 1. aprila se pričena za nas kljunače lovopust! Živio!

(Konec prihodnjšč.)

V teh krogih sodijo, da se bo po osvojitvi Skadra v najneugodnejšem slučaju dogodilo nekaj sličnega, kakor svojevčasno na Kreti. Morda bo prišlo do blokade ali okupacije Ulčinja in Bara, dočim bi ostalo vprašanje Skadra, v katerem bi se nastanili Črnogorci, odprto.

Ta okupacija bi seveda ne mogla večno trajati, vendar pa bi nastal naravnost absurden položaj.

Ali do splošne vojne radi Skadra menda ne bo prišlo, saj tako sodijo tu vsi diplomatski in politični krogi.

Vojna na Balkanu.

Za Skader.

Mi diplomati stojimo zunaj in imamo samo besedo. Črna gora je kakor mala mačka gori na zidu in spodaj laja... veste kdo.

»Tagesspost«.

Tako vzdihuje diplomat, ki se odpravlja v Južno Ameriko in ker nimamo sedaj nobenega diplomata, ki bi se izselil tja in ker nobeden drug ne bi govoril ravno o Balkanu, se pač ne motimo, da tarra Prochaska po loncih v Prizrenu. Z bogom! Srečno pot! Diplomatično se ta diplomat ni poslovlil in še v zadnjem trenutku, takorekoč ko je prožil roko v slovo zunanjemu ministru Berchtoldu, svojemu šefu, mu je zabrusil v obraz ljubeznivost, ki mu je Berchtold gotovo ne bo pozabil. »Najem poskusiti naslikati, kako bi bilo mogoče pod drugim vodstvom naše zunanje politike delati boljše.« Čudno za avstrijskega diplomata pa je, da ima tako malo respekta pred svojo krušno državo: »Črna gora je, kakor mala mačka gori na zidu in spodaj laja...« Primera ravno ni slaba, vendar za avstrijskega diplomata, ki upa še na karijero, gre predalet. Črna gora stoji gori, z Lovčev na gleda na morje kako se prevlažajo ladje velesil od Ulčina do Bara, do Sv. Ivana in Leša in nazaj. In Črna gora čaka, zadaj pa grme topovi pred Skadrom in bruha ogenj in smrt v mesto.

Demonstracije vojnih ladij se udeležuje 11 vojnih ladij in sicer 6 avstrijskih, 2 italijanski in po ena francoska, angleška in nemška. Na Dunaju samem so sedaj že prepričani, da je bila misel demonstrirati ob črnogorskih obali, nesrečna. Demonstracija, ko so priplule prve vojne ladje v črnogorske vode in ta demonstracija je ostala brezuspešna. Pri Skadru boj ne miruje. Na Dunaju že mislijo na nadaljne ostrejšje korake, na blokado črnogorske obale od Ulčina do Bara. Pri Skadru pa se bo boj nadaljeval. In blokada se bo raztegnila do Leša. Ali bo potem mir pred Skadrom? Če to Skader v črnogorskih rokah, gotovo. S tem pa je odpadel vzrok za blokado. Če ni v Skadru turških oblasti, morajo biti druge in naj velesile končno prisodijo Skader komur hočejo. Anarhije vendar za Skader ne morejo želeti. Vsa demonstracija in blokada potem ni imela nobenega smisla. Da res ni upati, da bi se uklonil kralj Nikolaj volji Evrope, dokazujejo zlasti brzojavke iz Berlina in Londona. Berlinska brzojavka pravi, da so se nekatere velesile zavzele za to, da se ponudi kralju Nikolaju zelo velika vsota denarja, če preneha oblegati Skader. Proti temu pa je Angleška, in tudi Francoska s tem ni zadovoljna. Ej, kdo je mogel biti potem oni, ki je ponudil denar? Nemčija gotovo ne, ima premalo interesov. Avstrija, Italija, Rusija? Brzojavka o tem ne govori. Berlinska brzojavka pa pravi nadalje, da sploh ni bilo upati, da bi kralj Nikolaj tako ponudbo sprejel. Toliko pravičnega razumevanja, da črnogorski kralj ni židovski barantač, so imeli v Berlinu vendar. Iz Londona pa poročajo, da je kralj Nikolaj na Cetinju sklical vse angleške vojne poročevalce ter jim govoril o Skadru kot o prihodnjem stolnem mestu svoje države. Pozval je poročevalce, da naj ostanejo v Črni gori, ker se bodo baš sedaj odigrali najvažnejši dogodki. Na vprašanje, če hoče izzvati evropsko vojno, je odgovoril kralj: »Ne zahtevam drugega, kakor svojo pravico. Kaj se morem brigati za Evropo, če gre za moj narod! Vojna nas je stala že mnogo denarja in 10.000 mož in sedaj zahtevajo, da naj se odpovemo sadovom. Če ne moremo imeti Skadra, smo pripravljani umreti v boju za to mesto.«

Med tem prihajajo pred Skader vedno nove pomožne čete Srbov. Iz Londona poročajo sicer »Neue Freie Presse«, da je srbska vlada angleški vladi obljubila, da ne bo več pošiljala novih čet. Zadnje čete 11.000 mož je poslala Srbija Črni gori na pomoč na podlagi obljube, ki jo je dala 20. februarja.

In evropske vojne ladje se vozijo od Bara do Ulčina in nazaj ter ne morejo podvzeti nobenega drugega koraka, ker jim to preprečuje dogovor med velesilami. Londonska »Times« namreč poroča o instrukcijah, ki so jih dobili poveljniki vojnih ladij v črnogorskih vodah: Poveljniki ne smejo na lastno roko ničesar storiti, marveč morajo vedno prej vprašati svoje vlade ali odobravajo nameravani korak. Vojaštvo se ne sme izkrcati, predno ne pride tozadevno izrečno dovoljenje. Izkrcanje vojaštva naj se po možnosti prepreči, kakor je tudi gledati na to, da ne pride morda do vojnih korakov proti Črni gori.

Odgovor Balkanske zveze na noto velesil.

Že v soboto smo poročali o odgovoru Balkanske zveze na noto velesil, zato danes le kratko ponovimo pogoje miru.

Velesile pravijo, da morajo zavezniki sprejeti kot mejo direktno črto Enos - Midia, finančna vprašanja pa bo uredila strokovna komisija v Parizu, h kateri naj odpošljejo tudi balkanske države svoje zastopnike. Vojne operacije naj se ustavijo, ko sprejme Balkanska zveza te pogoje.

Zavezniki so se nato velesilam zahvalile za njih trud, obenem pa izjavili, da sprejmejo te ponudbe pod sledeči pogoji:

1. Označena meja Enos - Midia je samo podlaga za natančno določitev meje.

2. Egejske otoke odstopi Turčija direktno zaveznikom.

3. Meje Albanije se že prej določijo v smislu predlogov Balkanske zveze.

4. Zahteva po vojni odškodnini, naj se v principu sprejme, je visokost določi komisija.

5. Vojne operacije prenehajo, kadar sprejmejo velesile te predpogoje in jih Turčija odobri.

Dunajski politični krogi s tem odgovorom nikakor niso zadovoljni ter pravijo, dasiravno ne morejo pogojem balkanskih zaveznikov odrediti upravičenosti, da je le malo upanja na mir. Zlasti ne diši dunajski diplomaciji zahteva, da bi označila mejo Albanije in da bi se zaradi Egejskih otokov vršila direktna pogajanja. Kar se tiče vojne odškodnine pa dunajski krogi niso tako nedostopni.

Zlasti interesantno in za logiko diplomacije značilno pa je ravno vprašanje Albanije. Dočim zahteva ta diplomacija, da naj Srbi nemudoma zapuste »albanska mesta« in »albanske pokrajine«, odgovarja ista diplomacija na odgovor Balkanske zveze, da ni mogoče označiti mejo Albanije prej, predno se ne prične mirovna pogajanja. Za tem tiči velika neodkritost, ki oprošča Srbe dolžnosti, da bi zapustili del zasedenih dežel. Dokler namreč Srbi ne vedo, kaj bo albansko in kaj srbsko, gotovo ne bodo zapustili niti Drača. To je tudi njih pravica po mednarodnem pravu. Jasno je torej, da na podlagi te note velesil ne bo moglo priti do miru.

Nova afeta s Srbijo.

Pripravlja se nova afeta s Srbijo, ki pa bo najbrže nehala za našo diplomacijo ravno tako neslavno, kakor vse dosedanje. »Politische Korrespondenz« namreč piše:

Srbsko časopisje beleži vesti, glasom katerih zahteva Avstro-Ogrska na podlagi svojega protektorata nad katoličani v Albaniji tudi politični protektorat nad bodočo Albanijo. Lahko je spoznati, da imajo te vesti za ozadje od dunajskega kabineta predloženi in od velesil sprejeti predlog, glasom katerega naj se narodnim in verskim minoritetam v pokrajinah, ki naj jih dobijo Srbija in Črna gora, zagotovijo mednarodno varstvo. V Srbiji skušajo sedaj temu varstvu dati značaj varstva edino na verskem polju in skušajo vzbuditi domnevanje, kakor da bi bil pravi cilj avstro - ogrskega predloga v katoliški protekcijski politiki. Temu nasproti je treba naglašati, da se dotični mednarodni dogovor sploh ne nanaša na bodočo avtonomno Albanijo. Izven Srbije ni prišlo nikomur na misel, da bi videl v teh mednarodnih zagotovilih kaj drugega, kakor evropsko obrambo za vse narodne in verske manjšine, ki bodo prišle na Balkanu pod gospodstvo Srbije, oziroma Črne gore. Ravno tako varstvo je tvorilo tudi predpogoj, na katerem se je Avstro - Ogrska odrekla svoji zahtevi, da pripade Djakovica Albaniji. Avstro - ogrska politika zasleduje izključno ravno to omenjeno, popolnoma nesebično tendenco.

Na dani ležeče je, da hoče tu naša slavna diplomacija zopet najti korenino, ob kateri bi se spodtaknila, tako naivna pač ne more biti, da

bi si dala Srbija in Črna gora uničiti svojo suvereniteto in stopiti v vazalsko razmerje napram Avstro-Ogrski.

Štajersko.

Iz Celja. (Zveza narodnih društev) nam je poslala sledeči dopis: Odbor Zveze narodnih društev bi rad podal na Zvezinem obnem zboru dne 8. junija natančno poročilo ne samo o svojem delovanju, temveč tudi o življenju in gibanju vseh 96 članic v preteklem društvenem letu 1912/13. Naša javnost bi dobila na ta način saj prilično sliko ogromnega kulturnega dela, ki se vrši po naših družtvih in daje tudi narodnjakom častno spridevalo, da glede vrednosti svojih nepolitičnih društev nikakor ne zaostajajo za drugimi domačimi in tujimi organizacijami. V to svrhu pošljemo vsem članicam vprašalno polo, ki jo naj čim prej izpolnijo in vpošljejo odboru Zveze narodnih društev v Celju.

Iz Celja. O škodi, ki jo dela spodnještajerskim Slovincem klerikalna obstrukcija v štajerskem deželnem zboru, piše konservativna »Sloga«: »Specijalni mariborski katoličani se ne morejo nahvaliti, kako koristijo kmetom, ki z obstrukcijo zadržujejo zvišanje deželnih doklad. Pri tem pa deželni odbor dela dolge na dolge, ker ne izhaja z rednimi deželnimi dohodki. A sredstva, ki si jih dobiva z dolgovi, porablja za nemški Štajer. Plačevali pa bodo te dolge Nemci in Slovenci.«

Iz Celja. (Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem) ima na binkoštni ponedeljek, dne 12. maja ob 2. popoldne zborovanje delegatov v celjski okoliški šoli.

Iz Celja. »Učiteljski Tovariš« poroča o naslednjih učiteljskih spremembah v celjskem okraju: Martin Stant je prišel kot okrajni pomožni učitelj k Sv. Štefanu; mesto njega je bil imenovan Vekoslav Gobec za provizoričnega učitelja na okoliški šoli v Celju; na Gobčovo mesto pa kot pomožni učitelj Stanko Gradišnik. Anica Jezovnik suplira obolelega nadučitelja Vizjaka na Ljubčini, Angela Sitter obolelo učiteljico Cidrih v St. Petru, M. Lavrič obolelo učiteljico V. Vidali v Grižah; Marija Wudler je prišla kot pomožna učiteljica v Griže.

»Celjsko pevsko društvo« se zopet oživlja, ker se je vzbudilo zanimanje za isto. Pevsko društvo pa more delovati le takrat, če ima v prvi vrsti dovolj pevcev, v drugi vrsti pa tudi dovolj podpornih članov, da ga podpirajo! Vsled tega vabi odbor vse dame in gospode, ki imajo veselje do petja, da pristopijo pevskemu društvu in mu s tem omogočijo delovanje. Meseca junija t. l. se namera va prirediti velik koncert. Redne pevske vaje se pričnejo prihodnji teden.

Iz Šmarja pri Jelšah nam pišejo: Na trirazredno ljudsko šolo pri Sv. Štefanu je imenovan za nadučitelja strasten nemčur. Gotovo sta pri tem imenovanju kumovala c. kr. okrajni glavar in nadzornik Zupanek, naši očetje v okrajnem šolskem svetu so pa kimali, kakor po navadi. — Naš okrajni šolski svet hoče biti podoben onemu v Ptuj ali Konjicah, ker predlaga nemčurske učitelje. Prosilo je bojda več dobro kvalificiranih in starejših Slovencev, a imenovan je nemčur in še tak, ki nima nobene mature ter je napravil izpit v daljnem Celovcu. To je sramota za naš okraj in ako člani okrajnega šolskega sveta nimajo toliko narodne zavesti, naj odlože mandate! Če imajo narodno zavest, so pa za izvrševanje svojih mandatov nesposobni. Učiteljstvo šmarskega okraja naj svojega zastopnika pokliče na odgovor!

»Slovenska čitalnica« in »Glasbeno društvo« v Mariboru priredita v nedeljo, dne 13. aprila sijajen koncert. Točke tega koncerta kažejo, da ne nazadujemo, temveč napredujemo kulturno, bolj kakor se sploh misli. Lepe in mnogoštevilne obiskane predstave »Dramatičnega društva«, ugodno uspevajoče prireditve koncertov »Glasbenega društva«, izredna požrtvovalnost za Ciril - Metodovo družbo (stene restavracije »Narodnega doma« so prenapolnjene z diplomami o prispevkih gostov), to vse priča, da le še nismo zaspali in da se v narodne svrhe prav rado voljno žrtvujemo; tudi ta koncert zahteva ogromnih gmotnih in delavnih žrtv (pelo bo okoli 100 pevcev in igralo okrog 40 godbenikov). Računamo pa tudi na obilen obisk. Kdor vpošteva naše delo in z našim delovanjem simpatizira, se prav vidno prosi, da nas obišče. Žal ne bo nikomur, gotovo se bo zadovoljen vračal. Osobito pa računamo na veselo svidenje vseh bivših Mariborčanov!

Drobne novice. Požar v gratevinskih papirnici, o katerem smo že deloma poročali, je uničil za-

logo starega orodja in dvoje skladišč za papir. Mizarijo, tesarijo in pa tvorniško poslopje so požarne brambere rešile, vendar pa je voda napravila precej škode. V skladiščih je zgorelo do 300 železniških vozov dragega papirja. Škoda znaša več kot milijon kron, a je pokrita z zavarovalnino. Zadnjih pet let je v tej tvornici, ki je last družbe Leykam - Josefthal, že trikrat gorelo. — Imenovanje. Namestnik je imenoval okrajnega živinozdravnika Jurja Gassa, prideljenega veterinarskega oddelku na namestnji, za višjega okrajnega živinozdravnika. — Slovenska kršč. - soc. zveza, centralna organizacija klerikalnih nepolitičnih društev, ima dne 27. aprila svoj občni zbor pri Sv. Križu na M. p. — Iz Ormoža poroča »Gr. Tgbl.«, da je zadnji terek ponoči zgo-relo več kupov slame pri Varadyjevi graščini v Križovljanah. — Iz Gradca. Novi deželni odbornik dr. vitez pl. Kaan je prevzel v soboto opoldne posle za odstopivšim deželnim odbornikom dr. pl. Linkom. Kakor znano, spadajo v ta referat davčne zadeve, deželne srednje šole, graške bolnišnice, osebne zadeve itd. — Dr. pl. Kaan je mnogo radikalnejši nemški nacionalec, kot je bil dr. pl. Link. Pred dvema letoma je stavil v deželnem zboru predlog, naj bi se določila postavno nemščina kot edini poslovni in razpravi jezik štajerskega deželnega zbora. — Iz Trbovelj poročajo, da se je zadržal devet mesecev stari sin rudarke Volaj. Običajno mu je nekaj koščkov pretrde hrane v grlu. — Iz Maribora. Pobegnil je od 26. domobranskega polka častniški sluga Jože Živner. Bal se je kazni, ker je ukradel nekaj ovsa in zakrivil neko poverbo.

Koroško.

Veleizdajniški proces. »Arbeiterwille« piše iz Celovca: »Pri prihodnjem zasedanju celovške prota se bo vršila obravnava proti županu iz Splita Kataliniču, zaradi nekega Srbov preveč prijaznega nagovora (povodom manifestacij za zmage balkanskih narodov), kateri nagovor se kvalificira kot veleizdaja. Na vsak način se bo izcimila iz tega zopet podobna blamaža za državno pravdnitvo, kakršno je doživelo svoječasno povodom obravnave proti nekemu iredentistu iz Trsta, za katero obravnavo je bilo tudi delegirano celovško sodišče.«

Lokalne železnice. V predlogi koroških lokalnih železnic, ki pride pri prihodnjem zasedanju državnega zbora na razgovor, se posebno poudarjajo zahteve Korošcev in sicer glede podaljšanja Ziljske železnice iz Smohorja v Koče, zveze med turško železnico, Kolbnica - Zgor. Bela in glede prvega dela koroške vzhodne železnice to je Celovec - Velikovec.

Neznanege utopljence so potegnili iz Milstanskega jezera. Utopljenec, ki je moral biti že delj časa v vodi, je možki, približno 60 let star. Pri njem so našli uro in denarico, v kateri je bilo 120 kron denarja. Mož se je bržkoten ponesrečil.

Zastrupila se je v Paternjanu 20letna hčerka Rozi Pebal. Zastrupila se je s strihninom, katerega je ukradla očetu iz zaklenjene omare. Vzrok samomora je ljubezen.

Primorsko.

Iz sodne službe. Okrajna sodnika in predstojnika okrajnih sodišče v Komnu in v Pazinu gg. Fran Dominko in dr. L. vit. Schrott sta imenovana za deželnosodna svetnika.

Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral deželni zakon o občinskih posredovalnih uradih.

Rekurz goriške občine — odbit. Volilni imeniki za dopolnilne občinske volitve v Gorici lansko leto so bili razgrnjeni v vpogled volilecem samo 14 dni. Nemški tekst štatuta določa jasno razgrnitev volilnih imenikov skozi 4 tedne. Ker so nekateri volilci to zahtevali in je bilo namestništvo mnenja, da imajo prav, se je občina pritožila na ministrstvo, katero je utok odbilo, češ, da gre tu za prenešen delokrog, v katerem odloča namestništvo. Občina se je obrnila na upravno sodišče in v razpravi v sredo je ta odbila utok občine goriške; motivacija pravi, da pripravljanje volitev je eminenten državni interes in je občino v izvršitvi volitev smatrati za zastopnika namestništva. Druge interpretacije ne pripuščajo niti goriški mestni štatut. Šlo je za stvar v prenešenem delokrogu in tu je bilo namestništvo glede končne odločbe zadnja instanca. — Magistratni juristi so bogatejši za eno blamažo.

Rozina — defraudant. Kakor smo že poročali, je pobegnil iz Gorice oficijal, dodeljen okrajnemu šol-

skemu svetu, bivši častnik, Rozina. Pri natančni reviziji po njegovem begu so dognali, da je mož poveril 33.000 kron.

Goriška porota. — Goljufivi mešetar. — Oskrumba. Valentin Jazbec, 82 let star iz Sute pri Komnu, znan mešetar po primorskih in goriških trgih je ogoljufal Ivana Toplikarja v Zaloščah za 1000 kron, Franca Mozetiča iz Bilj za 800 kron, Jos. Vovka iz Bilj za 300 kron in je ukradel v Trstu v ljudskem prenočišču Matiji Savronu iz Topolovca 1400 kron. Prvi trije so izročili Jazbecu, kot staremu in znanemu mešetaru, katerega so smatrali poleg tega tudi še za premožnega človeka, denar, da bi nakupil živino v Vidmu. Mož pa jim je denar odnesel. Savrona pa je okradel v Trstu, ko se je ta vračal domov iz Ljubljane, kjer je prodal za 3400 kron vina. Jazbec krivdo taji. Pravi, da so mu dali prvi trije denar v svrhu, da bi nakupil v Vidmu ponarejene bankovce. O tatvinu v Trstu pa sploh nič ne ve. Jazbeca so aretirali v Solkanu. Pri njegovih prijateljih Mariji Kanclerjevi v Solkanu so našli dve hranilni knjižici po 1800 kron in 400 kron. Jazbec pravi, da si je ta denar pošteno prislužil. Jazbec je bil že večkrat kaznovan zaradi goljufije in tatvine. Porotniki so potrdili vsa 4 vprašanja in sodišče je obsodilo starca na tri leta težke ječe, denar, ki so ga dobili pri Jazbecu, odnosno pri Kanclerjevi si oškodovanci lahko razdele. — Avgust Batan, brivec, rojen v Krminu je občeval spolno s še ne 14 let staro Marijo Vižintinovo. Za ljubavno razmerje obeh so vedeli starši, protivili so se sicer temu, kljub temu pa jima je mati dekletova dajala potuho in jima dovoljevala skupne izlete s kolesi. Batan krivde ne taji, trdi pa, da bo deklico poročil, kar ji je že opetovano obljubil. Tudi deklet prizna vse in zagovarja, da je storila to le v trdnem prepričanju, da jo Batan poroči. Porotniki so krivdo oskrumbe zanikali in Batan je bil oproščen. — Nato bi se bila morala vršiti obravnava proti znanemu soc. dem. vodji Alfredu Callinju, katerega toži predsednik društva »Camera del Lavoro« Fr. Spacapan zaradi žaljenja časti potom tiska. Obravnava pa se ni mogla vršiti, ker niso mogli sestaviti čisto laško porotno klop in obravnava je bila preložena.

Puljska afeta še ni končana. — Nova razkritja. Onih 10 bivših gospodarjev, ki so svojevčasno delj časa molzli puljsko občino in ki so pred porotno obravnavo v Rovinju svoje umazane manipulacije, poverjenja itd. tudi priznali, so porotniki kakor znano, v splošno začudenje opostili. Kot zadnji akt te socialno-politične tragikomike laških junakov bi se bila morala vršiti v četrtek 3. aprila pred okrožnim sodiščem v Rovinju še obravnava proti bivšemu občinskemu eksekutorju, znanemu Sellesu. Ta obravnava pa se ni vršila. Zagovorniku Sellesa se je namreč posrečilo, da je dosegel, da se preloži obravnava na nedoločen čas in sicer v svrhu zamazanja novih prič. — Toda ta umazana afeta tudi s to obravnavo še ne bo končana. Vsled nepričakovane oprostitve onih 10 laških občinskih zaključarjev pred porotnim sodiščem rovinjskim se je pojavil spontano sum, da je najela laška kamora gotove ljudi, ki so vplivali med obravnava, ki so trajale kakor znano 3 tedne, na porotnike v prid obtožencem. Enega izmed osumljencev so že aretirali. Ta je neki Seppich, mož policiji dobro znan, in že izgnan iz Pulja in iz Trsta. Celu zahteva, ki je sedaj še kolikor tajna in sicer v interesu preiskave ima v rokah preiskovalno sodišče. Gotovo pa je, da utegne nastati iz tega zanimiv proces, v katerega bo zapletenih zopet lepo število raznih laških funkcionarjev, amnistiranih in koritarjev laške kamore.

Samomor ogrskega barona.

V sredo je prišel iz Opatije na Reko ogrski baron Oskar Sarussy in se nastanil v hotelu »Evropa«. Zvečer so našli mladega barona ustrelenega v glavo v svoji sobi. Izvršil je samomor. Odpeljali so ga v bolnišnico. Na mizi so našli več pisem, med temi na njegovo mater, ki biva sedaj v Ljčicih, na svojo rodbino, na reškega guvernerja grofa Wickenburga, na Etiena Lam v Budimpešti in več drugih. Vzrok samomora so denarne zadrege.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

V »Mestnem domu« se je vršil letni občni zbor gremija trgovcev. Ker je predsednik g. Lilleg odglasil svojo trgovino, je vodil občni zbor načelnikov namestnik g. Ivan Kostevc, ki je pozdravil združnega komisarja g. Stesko in obrtnega zastopnika g. dr. Berceta. Omenil je težko stališče trgovskega sta-

nu vsled napete mednarodne situacije. Zlasti pa trpi pod temi nejasnimi razmerami industrija pa tudi naša srednja in mala trgovina je močno prizadeta. Treba je velike pozornosti iz združenega dela, da ne izgubi trgovstvo svoje odporne sile in ne klone po posledicami sedanjih razmer. Načelnikov namestnik se spominja nato umrlih članov gg. Frana Čudna, Stefana Hicla in Mateja Stucina, člani se dvignejo s sedežev. Zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri.

Iz tajniškega poročila, ki je je podal g. Svetlin, posnamemo sledeče: Članov je imel gremij 329 in sicer 157 protokoliranih in 172 ne-protokoliranih trgovcev. Pripadnikov je bilo 717, kočijažev, slug itd. 169, vajencev in vajenk 148. Ga. Franja Snoj je vložila prošnjo, da se ukrene potrebno, da se odstranijo stojnice na Vodnikovem trgu. V smislu tržnega reda za Ljubljano smejo v mestnem okrožju stanujoči obrtniki ob tržnih dneh na tržnem prostoru v lesenih prodajalnicah ali na stojših prodajati blago svojega obrta. Gremij je zaprosil deželno vladu, da se izpremeni § 1. tako, da bo prodajanje na trgu sploh prepovedano. Prošnja je bila odklonjena. Mestni inagistrat je uvedel sedaj, da smejo prodajati samo oni, ki so v Ljubljani nastanjeni kot obrtniki. Prošnji, da se vpele tudi v tobačnih trafikah nedeljski počitek, ker prodajajo v trafikah tudi papir, razglednice in drugo, c. kr. finančno ravnanje ni ugodilo. Finančni pazniki pa imajo strog nalog, da gledajo na to, da se v trafikah ob nedeljah ne prodaja drugo, kakor tobačni izdelki in podobno. Trgovstvo trpi zlasti pod raznimi davščinami. Sklenjeno je bilo zavarovanje za starost, sedaj se obeta socialna zavarovanje, pride izprememba zakona o osebnih dohodkih in mali finančni načrt. Dr. Steinwender je zahteval vpogled v trgovske knjige, kar prvotno niti država ni zahtevala. Čakajo pa rešitve zakon o umazani konkurenci in konkurni red. Vzrok temu je, ker trgovstvo v državnem zboru ni zastopano in ker vlada brez vsakega prikrivanja favorizira agrarstvo.

Proti ukazu železniškega ministrstva, da mora biti vsak kos, ki se odda, zaznamovan z namembnim krajem, se je gremij pritožil in dosegl, da je treba te označbe le če se to lahko zgodi brez velikih težkoč. Gremij je protestiral proti temu, da bi se k penzijskemu zavarovanju priregili še drugi uslužbenici, kakor oni, za katere je upravno sodišče razsodilo, da morajo biti zavarovani. Gremij se je pritožil pri žel. min. tudi zaradi nameravanega zvišanja postranskih pristojbin na železnicah. Gremij se je obrnil tudi na gosposko zbornico, da zavrne predlogo o davčnih in pristojbinskih olajšavah konsumnim društvom, protestiral proti dr. Rennerjevemu predlogu, da se da konsumnim društvom davčna prostost, prošil za podaljšanje roka za prodajo fosfornih vžigalic ter se izrekel proti koncesioniranju trgovin v antikvitetami. Zadeva odpiranja in zapiranja trgovin se bo najbrže uredila za celo državo enako. Gremij je storil nadalje korake, da se pokličejo kot upravitelji konkurznih mas trgovci ter opozoril člane, ki imajo trgovino z žganjem, da morajo posebno naklado plačevati polletno naprej, storil je tudi korake, da smejo davčne oblasti zahtevati pojasnila o drugih davčnih obveznostih in trgovskih prijateljih le v najnujnejšem slučaju. Protestiral je proti temu, da bi se smeje poštne vrednosti prodajati samo po trafikah. Gremijalna šola stane društvo mnogo denarja, desi dohiva gremij prostore, kurjavo in razsvetljava od mesta zastoni. Odpravil paralelni razred k I. razredu. Koncem leta se je napravila razstava in vršila javna skušnja. Gremij ni upravičen kaznovati onih učnih gospodarjev, ki ne pošiljajo vajencev redno v šolo. Te kaznuje obrtna oblast.

Iz blagajniškega poročila posnamemo, daje imel gremij 8845 K 97 v dohodkov, med njimi 1000 K državnega prispevka za vzdrževanje šole in v isto svrhu 500 K od mestne občine. Stroški so znašali 8796 K 89 v. Premoženje znaša 46.098 K 55 v. Proračun izkazuje 6870 K potrebščine in 4018 K pokritje. Pri tem nista všteta prispevka mestne občine in države. Vsa poročila se odobri. Določil se 4% doklada.

Vrši se volitev gremijalnega načelnika po listkih, skrutinatorja gg. Golob in Šuster. Izvoljen je bil g. Samec, ki je obenem načelnik šolskega odbora. Za odbornika je bil per acclamationem izvoljen g. Ivan Jelačin ml. Žreb določil, da izstopijo iz razsodiškega odbora gg. Fr. Golob, V. Rohrmann in Fr.

Krivic, vsi trije so bili per acclamationem zopet izvoljeni.

Društvu »Merkur« se dovoli, kakor vsako leto 400 K. Občni zbor se izreče za to, da morajo vajenci in vajenke predložiti pred vstopom zdravniško spričevalo. Debate se udeleži tudi g. Perdan. Sprejeta je bila nato sledeča

resolucija.

Avstrijsko trgovstvo, osobito jugoslovansko, trpi že več mesecev zaradi neugodnih političnih razmer zaradi vojnih zapletov na Balkanu. Ti zapletaji so vzrok, da so na tem polotoku vse trgovske in industrijske zveze popolnoma pretrgane. Vojna je nastala največ zaradi tega, ker so balkanski zavezniki hrepeli po politični samostojnosti, v drugi vrsti pa tudi zato, ker so njihovi gospodarski odnosi zahtevali, da si pridobijo in priborijo važne trge in odprta pota, kamor bi prodajali in odvažali svoje blago, ker so jim zapadne države — med temi tudi Avstrija, — s svojo trgovsko politiko zaprli trge za prodajo.

Ta trgovska politika je tudi vzrok, da vlada še danes med Avstrijo in neko balkansko državo velika napetost in se je vodil delj časa gospodarski boj. Škodovala pa je ta politika zelo občutno avstrijski trgovini in industriji, ker je bilo še bolj čutno, ker je ravno Balkanski polotok tudi trg, kamor avstr. trgovina in industrija najlože, najnaravnije in najbolj uspešno izvažajo svoje proizvode.

Stojimo pred revizijo svojih trgovskih odnosov z balkanskimi državami. Ti so za nas velikega gospodarskega pomena. Agrarci so že porabili priliko, ko so razprave še v povojih, in so energično nastopili za to, da se revizija ne izvrši v tem smislu, ki bi na naše in na razmere balkanskih držav blagodejno vplivala in odprla naši trgovini in industriji pot na tamošnji trg.

Če se vlada ukloni zahtevam, agrarskih krogov, je velika nevarnost, da je Avstrija zamudila historično važen trenutek, ki se morda nikdar več ne vrne; morda je še mogoče, da si pribori Avstrija s pametnimi naredbami na leta ne samo v gospodarskih, marveč tudi v državnopolitičnih odnosih vpliv na balkanske sosedje.

Gremij trgovcev stavi torej na vladu nujno prošnjo, da se pri vršilih pogajanjih ozira na koristi avstrijskih krogov in se ne ozira na demagogično agitacijo delnega prebivalstva, ki tudi v tako važnih in resnih trenutkih misli le na svojo zasebno korist.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Glede pouka deklic na gremijalni šoli poroča g. Perdan, ki takega pouka iz finančnih, moralčnih in etičnih razlogov ne priporoča. Stroški bi se zvišali za 2200 K oziroma če se ustanovi posebna šola za deklice za 4382 K. Njegov predlog se sprejme. Sklene se ostro postopati proti potnikom, ki obiskujejo privatne stranke. Dr. Berce obljubi sodelovanje oblasti. Glede kolektarjev se razglasi po daljši debati na naznanilo g. Steske, da je ministristvo v več slučajih odredilo, da so mogoči le medsebojni dogovori trgovcev ne pa obvezni sklepi, da se prepušča vsakemu, da daje ali ne daje kolektarje. G. Perdan izreka le bojazen, da bodo kolektarji trgovce sčasom stali toliko, kakor so stala novoletna darila. Nato zaključil predsednik gosp. Samec zborovanje.

Dnevne vesti.

— **Iz deželnega odbora.** Sklene se novelirati občinski volilni red za deželo, ker bi bili po zadnji razsodbi upravnega sodišča z dne 12. februarja 1913 št. 1385 izključeni od aktivne in pasivne volilne pravice ne le dninarji in posli, kakor je zakon nameraval, temveč udi vsi industrijalni delavci in obrtni pomočniki. — **Sporo šolsko vprašanje Moste - Jezica** se je poravnalo na ta način, da obstoječa šola Sv. Peter na Polju ostane za dotični okoliš občine Jezica in podobni Smartno kot štirirazrednica, za občino Moste pa se ustanovi posebna štirirazrednica, ki ima razbremeniti tudi sosedne ljubljanske šole. — **Kmetijsko - kemiško preizkuševališče** se preseli iz Salendrove ulice v hišo »Zadružne zveze« na Dunajski cesti, oziroma v Pražakovi ulici, deželna hiša v Salendrovi ulici se podere, še predno bi utegnili to sama storiti. — **Milijonsko posojilo**, ki ga namerava najeti mestna občina pri deželni banki za nove kanale, zbiralnike in mostove, se odobri. — **Potovalne gledališke stipendije** po 300 K določijo igralci Verovšek, Skrbinek in Vera Danilova. — **Zgradba nove dovozne ceste iz Škofje Loke na kolodvor** se odda prvi kranjski

podjetniški družbi, in sicer cesta sama za 62.000 K, most pa 75.201 K. — **Predlog vojaške oblasti**, naj dežela zgradi posebno poslopje za domobransko brigadno sodišče, se odkloni. — **Pritožba nemške stranke v ljubljanskem občinskem svetu** zoper novo službeno pragmatiko, v kolikor ista ne ustanavlja brezpogojne zahteve znanja nemškega jezika in dopušča tudi spričevala hrvaških in bosansko - hercegovskih šol, se zavrne. — **Razpiše se mesto pogodbenega uradnika za občinsko statistiko** za leto plačo 2000 K. — **Očitanje v »Slovenskem Narodu«**, da se je iz deželnega posestva na Robežu prodalo tuberkuloznega bika, zavrača poročevalec z utemeljevanjem, da se je prodal le slaboten inuček za nizko ceno, ker ni bilo upanja, da bo za plemo, da je pa bila stvar mesogleda, konštatiati, je - li je po mesariju prevzeta in zaklana žival bila tuberkulozna, ali ne. Večje dilgence da se ne zahteva od nobenega zavoda in prodajalca.

— **Narodno avtonomijo obljublajo.** Kdo? Nemški listi! Poslušajte, kaj piše »Österreichische Morgenpost«: »Vzpričo resnega položaja moramo edinstvo avstrijskih narodov tem bolj poudarjati, obenem želimo, da bi vsi spoznali, da je v tej edinstvi in v zavesti avstrijskega ona moč, ki nas mora pod vsakim pogojem dovesti do zmage. Avstrija lahko vsem narodom služi kot zavetišče svobodnega razvoja in bi želeli, da bi že danes bila narodna avtonomija podeljena vsem narodom naše monarhije, ker bi v tem slučaju ti narodi že sedaj spoznali, h kak moči in veličini vodi edinstvo in medsebojno razumevanje. Državno edinstvo in narodna avtonomija avstrijskih narodov se bo morda rodila šele na bojiščih bodočnosti, zakaj zmagovita pomlajena Avstrija bo morala zagotoviti narodno svobodo vsem svojim narodom, ki so se skupno borili pod dvoglavnim orlom za slavo, veličino monarhije.« — Torej Nemci obljublajo narodno avtonomijo, da celo narodno svobodo, toda samo za slučaj, ako zmagamo na bojiščih bodočnosti. Če so nam Nemci tako naklonjeni, zakaj nam Slovonom ne dajo takoj sedaj narodne avtonomije? Zakaj, odlagajo, ako dejansko mislijo resno? Menimo namreč, da bi Slovani stopali z veliko večjim navdušenjem v boj za svojo avstrijsko domovino, ako bi se jim takoj dale vse pravice — narodna avtonomija in narodna svoboda, dočim bi morda zgolj obljube vplivale na boritelje bolj deprimojoče, kakor pa bodrilno. Zato pravimo našim nemškim sodržavljanom, ki imajo sedaj sami državno krmilo v Avstriji v rokah: dajte Slovonom v državi vse one narodne svoboščine, ki jim gredo po vseh bojiščih in človeških zakonih, pa boste videli, s kakšnim navdušenjem in s kako brezprimerno požrtvovalnostjo bodo Slovani šli v boj za svojo dobro mater Avstrijo!

— **Iz ljudskošolske službe.** Za suplentinjo v Velikih Laščah je imenovana namesto obolele učiteljice Leopoldine Garbeisove učiteljica Eleonora Planinškova, za suplentinjo v Spodnji Idriji je imenovana namesto obolele Josipine Šušteršičeve bivša suplentinja Emilija Baebler in na mesto obolelega nadučitelja Franca Tratnika za suplentinjo na Črnem vrhu suplentinja Josipina Kobalova. Za provizorično učiteljico v Horjulu je imenovana provizorična učiteljica na Koroški Beli Olga Sirca in za provizorično učiteljico na Viču pri Ljubljani volonterka Marta Majerjeva, za suplentinjo v Trzinu pa je imenovana namesto obolele učiteljice Josipine Simončičeve suplentinja Pavla Prefalkova.

— **Starosta hrvaških politikov umrl.** V soboto zvečer je na Reki umrl starosta hrvaških politikov odvetnik Erazmo Barčič. Zadela ga je kap. Pokojnik je dosegel visoko starost 83 let. Rojen je bil na Reki in je po končanih pravnihških naukih v svojem rodnem mestu otvoril odvetniško pisarno. Na Reki je bil duša hrvaškega narodnega gibanja. V političnem oziru je bil vedno zagovornik hrvaško-srbskega narodnega edinstva celo v časih, ko je bil še v vrstah hrvaške stranke prava, ki je načeloma zanikala eksistenco Srbov. Simpatizirajoč s Strossmayerjem, je končno z ožimi svojimi somišljeniki izstopil iz stranke prava in osnoval v Trstu list »Il Pensiero Slavo«, v katerem je nastopal proti naukom Ante Starčevića kot pogubnim za narod hrvaški. Ko se je osnovala hrvaško-srbska koalicijska, je Barčič vstopil v stranko in ji ostal zvest do svoje smrti. Barčič je bil čist in jeklen značaj. Boril se je vedno v prvih narodnih vrstah in je bil od svoje mladosti pa do svoje smrti eden najnavdušenejših zagovornikov svobodnomiselnih idej. Kot poslanec v hrvaškem saboru je bil vedno eden najbolj gorečih in najbolj odločnih opozicijonalcev. Smrt sta-

rine Erazma Barčiča je nenadomestljiva izguba za hrvaški narod, za reške Hrvate pa še posebej. Pokojnik je bil tudi velik prijatelj nas Slovencev, zato žaluje ob njegovem odprtem grobu skupno z brati Hrvati tudi ves narod slovenski. Zemeljske ostanke velikega pokojnika pokopljajo jutri v torek ob 10. dopoldne. Večen spomin velikemu pokojniku! — **Na današnji shod pri Perlesu**, na katerem se bo razpravljalo o enem izmed najvažnejših vprašanj naše občinske politike, opozarjamo vnovič vse naše somišljenike z željo, da bi se tega shoda udeležili v čim največjem številu. Ker imajo tudi ženske kot volilke pravico govoriti o občinskih zadevah, zato vabimo naše žensstvo, da se prične udeleževati tudi shodov. Na današnjem shodu so dobrodošle tudi ženske.

— **»Slovenska Filharmonija«** Na dvoje vprašani prosimo odgovora: Čemu je treba za koncerte v »Unionu« dvojezičnih plakatov? Zakaj ni bilo na snočnjem koncertu v kolodvorski restavraciji na sporedu niti ene same slovenske točke? — Na ta način, gospoda, ne bo šlo!

— **Jeftejeva prisega v Novem mestu.** Dolenjsko pevsko društvo v Novem mestu je v soboto priredilo koncert, kakršnega še ni bilo kmalu v Čitalniških prostorih. Privlačna sila tega koncerta je bila »Jeftejeva prisega«; izvajanje te skladbe je na čast društvu in celemu mestu. Kakor znano, je zložil to pesem Simon Gregorčič, uglasbil pa jo je frančiškanski pater Hugolin Sattner. Torej delo dveh katoliških duhovnikov. Skladba je privabila toliko občinstva, celo iz nemških krogov, da je bila dvorana natlačena polna, ni pa bilo na koncertu enega sobratov Gregorčiča in Hugolina — ne enega duhovnika. Pričakovali so skladatelja, ki je obljubil, da pride osebo k temu koncertu, pa ga ni bilo, bil je baje zadržan, kar se lahko tudi tako umeje, da mu je bilo prepovedano priti na koncert...

— **Ljubljanski Grad.** Piše se nam: Mestni magistrat je dal, kakor ste že pred nekaj dnevi poročali, letošnjo pomlad na Gradu zopet popraviti in s peskom posuti steze in pota, kakor tudi drevje in grmičevje očediti in obrezati ter jih po potrebi zameniti z novimi, kar je vse hvale vredno. Sploh se je v tem oziru od časa, odkar je občina lastnica Gradu in zraven spadajočega sveta, vsako leto precej storilo. Le grajsko poslopje je ostalo do malega tako nepopravljeno, kakor je bilo pod prejšnjim lastnikom. Na temeljito popravilo poslopja samega in njegove notranjosti v doglednem času zaradi nedostajanja denarnih sredstev seveda skoro ni misliti. A saj neka malenkost bi se dala lahko napraviti. Na desni strani vhoda v grajsko poslopje je namreč stala svoj čas majhna zidana vojaška stražnica, ki pa so jo po potresu zaradi odhoda kaznjencev in sploh opustitve kaznilnice na Gradu odstranili, ker je postala popolnoma nepotrebna. Na prostoru, kjer je stala, se je že davno zarasla prav lepa ledinica, samo na grajskem poslopiju je še ostal sled stražnične sobice, ki zelo kazi pogled. Zeleni bi bilo tedaj, da bi se dotični del zidu, ki kaže sled nekdanje stražnice, dal ostrgati in na novo ometati. Ker bi izvršitev tega dela gotovo ne bila združena s prevelikimi stroški, pripomogla pa bi vsekakor kolikortoliko k oplešanju starega zidovja in napravila tudi boljši vtisk na šetalce in zlasti na tujce, ki prav mnogobrojno zahajajo na Grad, pričakujemo trdno, da bo slavni mestni magistrat upošteval izraženo željo.

— **Poročilo** se je včeraj v Kranju gospod profesor Simon Dolar z gosposodično Mihaelo Pučnikovo. — Cestitamo!

— **Na poštnem uradu Šmartnem pri Litiji** so 1. aprila t. l. uvedli brzjavno službo z omejenim dnevnim službenim časom.

— **Ponarejeni petkronski tolariji.** Iz Novega mesta se nam poroča: V novomeški okolici, zlasti ob progi belokranjske železnice, so v zadnjem času krožili ponarejeni petkronski tolariji. V soboto se je orožništvu posrečilo priti na sled, če ne naravnost ponarejalcem, vsaj razpečevalcem tega denarja. Na Uršnih Selih so prijeli štiri cigane, ki so se s tem pečali. Po ponarejenih komadih, izdanih v Simčevi baraki, so prišli ciganom na sled. Cim se je to izvedelo, so se začeli oglašati ljudje, ki so bili s tem denarjem opeharjeni. Ciganska družba je ponarejeni denar izdajala večnoma le ponoči in tako, da cigan denarja pri izplačilu ni položil na mizo, kakor je to pri poštnih ljudeh navada, marveč ga dal naravnost v roke dotičnemu, katerega so mislili opehariti. Med štirimi aretirani ciganmi se nahaja eden, ki je bil radi enakega hudodelstva že obsojen in je pred kratkim prestal svojo kazen. Ponarejeni tolariji se prav lahko spoznajo, že če se tak komad položi na mizo,

pa tudi po temni barvi. Dočim je prva stran še precej dobro izvršena, je druga stran polna že od daleč opazljivih hib. Če je aretirana ciganska družba denar sama ponarejevala, ali ga le na tuj račun razpečevala, to se bo kmalu uognalo.

— **Občinski posredovalni uradi** so se ustanovili in so, oziroma bodo začeli poslovati: v Črmošnjicah dne 31. januarja 1912, v Novem mestu dne 18. marca 1912, v Prečini 24. marca 1912, v Toplicah 31. marca 1912, v Poljanah pri Novem mestu in v Brusnicah dne 8. aprila 1912, v Sent Rupertu 9. aprila 1912, v Šmihelu-Stopičih 25. aprila 1912, v Orehovcih 5. decembra 1912, v Podborštu 20. februarja 1913, v Cerkljici 1. aprila 1913. Koliko uspeha imajo ti posredovalni uradi, tega pa ni vredno omenevati.

— **Delo pri zgradbi belokranjske železnice v polnem tiru.** Dne 2. aprila t. l. so zopet začeli z delom pri belokranjski železnici na celi črti. Na desnem bregu Krke nadaljujejo z zidanjem kamenitega obrežnega podstavka, v kasonu je polno zidarjev, ki polagajo kaj vestno kamen na kamen tako, da ponekod že štrli zidan del nad železen obok. Na levem bregu Krke delajo tako pri mestu kakor pri kolodvoru zidano škarpo ob spodnjem robu nasipa. Oba nasipa razkopavajo in širijo na vrhu. Ob južnem nasipu na ledini je nebroj zidarjev in kamnoklesov, ki klešejo kamen za zidane podstavke pri mostu, za oboke čez te podstavke in za oboke v predorih. Na prostovem svetu na kapitelskem hribu pridno kopljejo zemljo in kamenje in vozijo material čez cesto, da ga stresajo na nasip. Stroj za stiskanje zraka in vrtnanje kamnja deluje noč in dan. Kapitelski predor bo popolnoma končan meseca junija, predor nad Semicem pa bo šele prevrtn maja meseca. Potem začno delati vrhnji rov in obokati, zato pa prenehajo s strojem potiskati zrak v predor.

— **Pobegnil je iz Žužemberka** organist in tajnik farovške hranilnice Peter Simčič. Izginil je takoj po velikonočnih praznikih in ker se še ni vrnil in tudi nihče ne ve, kje se nahaja, se splošno sodi, da jo je pobrisal v Ameriko. Zapustil je v Žužemberku ženo, več nepreskrbljenih otrok in menda tudi mnogo dolgov. Simčič je kot tajnik farovške hranilnice in posojilnice užival popolno zaupanje kaplana Gnidovalca in imel zavod popolnoma v rokah. Vlagatelji so se že dlje časa pritoževali, da vlada zadnje čase pri farovški hranilnici in posojilnici velik nered; zlasti so pripovedovali, da koncem leta še obresti niso mogli dobiti. Jeli beg Petra Simčiča v kaki zvezi s farovsko hranilnico in posojilnico, še ni znano.

— **Oddaja lova.** Lov krajevne občine Žiri se bo oddal v najem potom javne dražbe počenši s 1. julijem t. l. za dobo 5 let. Glavna dražba tega lova bo 22. aprila t. l. ob 3. popoldne v uradnih prostorih c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu, kjer se tudi lahko ogledajo dražbeni in najemni pogoji.

— **Velik požar.** V Stranjah pri Postojni je izbruhnil ogenj v slamo kriti hiši posestnika Antona Osane, ki je uničil posestvo Osanovo in še 6 drugih sosednih posestev. Škoda znaša čez 30.000 kron, zavarovalnina pa komaj 19.000 kron. Kako je nastal ogeri, še ni znano.

— **Vseučilišče v Zagrebu** je v preteklem zimskem tečaju štelo 1045 slušateljev, med temi 684 juristov; iz Dalmacije jih je bilo 121, iz Istre pa 16. — **Semestri**, ki jih naš dijak prebije na zagrebškem vseučilišču, se mu vstejejo kakor če bi bil na kateri avstrijski univerzi; le končni izpiti ne veljajo. Kakor čujemo, pojde prihodnje leto tudi več slovenskih abiturientov v Zagreb; po 2 ali 3 tečajih se vrnejo na avstrijske univerze.

— **Kinematograf »Ideal«**. Naravni posnetek »Obleganje Odrina« je jako zanimiva slika, vredna, da si jo vsa kdo ogleda. Tudi drama Lomilka src je prvovrstna in vzbuja veliko zanimanje. Ti dve senzacijski sniki vidita se samo še danes. Jutri snov spored z velezanimivim filmom: S kapitanom Scottom na južni tečaj, kjer se bo cenjenemu občinstvu nudila prilika, videti dosedaj še nepoznane kraje južnega tečaja. V soboto najnovejši, v Palestini posnet film: Življenje Kristusa. 1800 m dolg.

— **Nesreča čez nesrečo.** Ko je v soboto cepil v Trnovski ulici št. 1 stanujoči Ivan Močan drva, je mahnil s sekiro po nesreči po levi roki ter si pri tem skoraj docela odsekal kazalec in je moral v deželno bolnico. Siromak je bil skoraj celo leto bolan in je le za silo okrevaj, žena boleha in vrhu tega ga je sedaj dohitela še ta nesreča.

— **Odhod vojaštva.** Danes ob 6. zjutraj je naše mesto zapustil tukaj čez zimo bivajoči 1. bataljon 27. domobranskega pešpolka ter odkorakal v lastno godbo na čelu do kolodvora, kjer je stopil v vlak in se odpeljal

do Lesec. Od Lesec bode šel v svoje poletne pozicije na Goriško peš. Da bode pot vrlih alpinov težavna, je razvideti že iz dejstva, da dospo stotniki že-le v soboto v svoje poletne garnizije.

Koncert za člane Slovenske Filharmonije. Slovenska Filharmonija priredi jutri, v torek, v torek Južni kolodvor (Stelzer) koncert pod vodstvom gosp. kapelnika C. M. Hrazdica. Člani so vstopnine prosti, ne-člani plačajo 40 vin. Kot izkazilo velja potrdilo o plačani članarini.

Društvena naznanila.

III. Slovenski Vsesok. zlet 1913. Seja tajniškega in časnikarskega odseka vrši se v sredo dne 9. marca ob pol 9. zvečer v Zvezni sobi v „Narodnem domu“. Na zdar!

Deželno pomožno društvo za boje na pljuhih na Kranjskem. Kakor smo že poročali, vrši se jutri v torek 8. t. m. ob pol 6. zvečer v biblioteki dvorani c. kr. vlade (palača dež. vlade, II. nastr.) letošnji redni občni zbor in zborovanje damske sekcije, na kar opozarjamo člane in članice društva.

»Društva v pospeševanje obdelovanja Ljubljanskega barja«, občni zbor bo v sredo, dne 9. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

Razne stvari.

* **Potrjena smrtna obsodba.** Iz Lipskega poročajo, da je državno sodišče potrdilo smrtno obsodbo tehni-ka Stahla, ki je zavratno umoril in oropal kuharico Rosenberg.

* **Ponesrečeni delavci.** Pri gradnji železnice Furka je podsul kakor poročajo iz Curiha velik plaz celo kolonijo delavcev. Do sedaj so potegnili izpod plaz dvajset mrtvecev in več težko in lahko ranjenih oseb.

* **Pogreb Morgana.** Včeraj so pripeljali truplo ameriškega milijonarja Morgana v Haver. Pre-nosa od postaje v pristanišče se je udeležil poleg ogromne množice prebivalstva tudi en bataljon 129. peš-polka kot častna straža. Morgan je bil namreč častnik častne legije.

* **Hčerka nemškega cesarja** — obsojena. V Drazdanih so obsodili ločeno ženo kantorja Frühlinga na 4 leta ječe, ker je ogoljufala več strank za 536.000 mark s tem, da se je izdajala za pravo hčerko nemškega cesarja. * **Zločin izpuščenega kaznenca.** Iz Jičine poročajo, da je umoril de-lavec Henrik Sedlaček, ki je prišel ravno iz kaznilnice, kjer je bil 12 let zaradi umora tamošnjega posestnika in kovača, ker mu ta ni hotel dati prenočišča. Sedlačka so aretirali in ga odvlekli nazaj v zapor.

* **Izgubljen bajonet.** Na poti od velikonočnega dopusta je obiskal in-fanteristi Klement Beck tudi svojo sestro v Krasni Hori. Med tem je izgubil bajonet, katerega kljub dolgemu izka-nju ni mogel najti. Becka od tistega časa pogrešajo. Predvčeršnjem pa so ga dobili v bližnjem gozdu obešenega. Beck je izvršil samomor iz strahu pred kaznjem.

* **Ruski revolucionar in laške visoke dame.** V Milanu se prične te dni velemenimv senzacionalen proces proti knezu Bakuninu, sinu znanega ruskega revolucionarja, ki je osleparil več visokih laških dam, med temi vojvodinjo Pantafiora, nečakinjo kardinala Rampolle, markizo Zanto in druge za ogromne vsote. Bakunin je jako priključen in prijazen kavalir.

Rnjževnost.

— Nemški knjigi o Bosni in Hercegovini: Die deutschen Kolonien in Bosnien. Von J. Heimfelsen — Wien 1911. (Gerold & C., 2 K); — Die Eisenlagerstätten Bosnien und der Herzegovina. Von Friedrich Katzer — 1910 (Manz' Verlagsbuchhandlung). — Opozarjamo na te knjige, ker kažejo, kako se Nemci brigajo za slovenski jug. Kmalu bo nemški knjižni trg poln takih knjig o novoosvojenih slovenskih zemljah. (Blodeči Slo-venec pa bo vpil: Balkance (Hrati, Srbi, Bolgari) niso naše krvi! Kdor le more, naj se sedaj uči hrvatsko-srbskega jezika, naj potuje na Balkan, sebi in drugim v korist!

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Izpred Skadra.

Belgrad, 7. aprila. (Izvirno poročilo.) Izpred Skadra ni nobenih pozitivnih vestí. Javljajo samo, da se je vršila v soboto in nedeljo strahovita kanonada, ki se je slišala v celem Sandžaku in v Raški. Zadnji glavni naskok na Skader se čisto gotovo še ni pričel v soboto. Vkljub nestrpljivosti vojske in nekaterih čr-

nogorskih komandantov je včeraj vrhovni poveljnik general Bojović odredil sistematično taktiko, da se doseže uspeh, morda nekaj dni kasneje, ali s čim najmanjšimi žrtvami, ki so jih Črnogorci že itak dosti imeli. Kakor se čuje, se nahaja sedaj pred Skadrom razen albanskega in primorskega voja še sedem srbskih polkov. V Belgradu vlada vedno večja nestrpnost, ker se vsak dan pričakuje vest o padcu Skadra. Za proslavo padca se delajo velike priprave. Mesto bo sijajno razsvetlje-no, trgovci pa so že nabrali velike vsote denarja, ki se bo porabil za brezplačne narodne veselice.

Ultimatum črnogorski vladi. — Črna gora ne odjenja!

Dunaj, 7. aprila. V soboto ste pripluli pred Bar francoska križarka »Edgar Quinet« in angleška križarka »King Edward VII.«, da je torej sedaj mednarodno brodovje, ki ima izvesti pomorsko demonstracijo proti Črni gori, polnoštevilno. Takoj po prihodu teh ladij se je vršil pod predsedstvom angleškega admirala Burneya, ki prevzame vrhovno poveljstvo, posvetovanje vseh admiralov. Admiralski svet je sklenil najprej brzojavno pozvati Črno goro, naj respektira sklepe Evrope in preneha z obleganjem Skadra in še le potem pričeti z blokado. Angleški admiral Burney je nato iz Kotora poslal črnogorski vladi brzojavko, v kateri ji naznanja, da je mednarodno brodovje zbrano v Črnogori, vohar in jo še enkrat pozval, naj se ukloni volji Evrope, sicer da bo brodovje takoj pričelo z blokado.

Na to brzojavko je včeraj dopol-dne odgovorila črnogorska vlada. V tem odgovoru se naglašja med dru-gim sledeče:

Črnogorka obžaluje, da se je mednarodno brodovje zbralo v črnogorskih vodah z namenom, da usta-vi nadaljne črnogorske operacije proti Skadru. Svoje stališče o skadarskem vprašanju je črnogorska vlada že označila v svoji velešili dne 2. t. m. doposlani notí. Tudi na brzojavko ad-miralskega sveta ne more dati druge-ga odgovora, kakor da ponovno poudari svoje stališče, da se Črna gora volji velesil ne more ukloniti in da bo vkljub demonstraciji medna-rodnega brodovja nadaljevala ope-racije proti Skadru, ki je še vedno v oblasti one Turčije, s katero se naha-ja Črna gora še vedno v vojnem sta-nju. Začetkoma te vojne s Turčijo so velesile slovesno proglasile svojo ne-vtralnost. Če torej velesile sedaj na-stopajo in jo silijo, da bi ustavila ope-racije proti Skadru, dasi se Črna go-ra še vedno nahaja s Turčijo v boj-nem stanju, potem krše nevtralnost, ki so jo začetkoma vojne slovesno obljubile.

Dunaj, 7. aprila. V dunajskih krogih so mnenja, da bo prva posled-ica tega črnogorskega odgovora blokada, ki pa ne bo dolgo trajala, ker se bo baje že na jutrišnji konfe-renci veleposlanikov v Londonu skle-nilo, da se nastopi proti Črni gori s še ostrejšimi sredstvi za slučaj, da se le-ta tudi blokadi ne ukloni. V tem slučaju bodo baje vesile okupirale Bar in Ulcinj. To pa je tudi zadnje sredstvo, za katerega se morejo ve-lesile zediniti. In če ostane tudi oku-pacija brez učinka, kaj pa potem? To je zavito v plašč popolne neizvest-nosti.

Sazonov pa balkansko in skadsko vprašanje.

Petrograd, 7. aprila. Minister zunan-jih del Sazonov je v soboto spre-jel več poslancev gosudarstvene du-me, katerim je podal iste informaci-je, kakor njihovim tovarišem v pe-tek. Podal je med drugim pomirljive informacije o položaju na Daljnem Vztoku ter ponovil svojo izjavo gle-de Skadra, da Črnogorci nimajo prav nobenega upanja, da bi smeli prid-ržati to mesto.

Berolin, 7. aprila. »Lokalanzei-ger« javlja iz Petrograda, da je mi-nister Sazonov nasproti poslanecem upravičeval rusko zunanjo politiko in rusko diplomacijo. Med drugim je tudi naglašal, da je zasluga ruske diplomacije, da je preprečila, da Avstro-Ogrska ni mogla samostojno nastopiti proti balkanskim narodom; največja njena zasluga pa je, da se je njenemu spretnemu delovanju posre-čilo lokalizirati balkansko vojno. Pri tem pa ni mogla preprečiti, da bi se Skader ne prisodil Albaniji. Toda Črna gora dobi za Skader dragoce-ne kompenzacije.

Balkanska zveza.

Belgrad, 7. aprila. (Izvirno po-ročilo.) Nasproti polemikam zadnjih dni glede sodelovanja srbske vojske pri osvojitvi Odrina in zarobljenju Šukri paše, zatrjujejo tukajšnji poli-tični krogi, da je v medsebojnem razmerju med zavezniki zopet nasto-pili mirnejši in solidnejši odnošaji. Splošno se izreka upanje, da bo do-dolnost Zveze še bolj solidna ter so mnenja, da bo to posledica izravna-

nja vseh spornih vprašanj, zlasti te-ritorijskih. Zdi se, da so ravno v zadnjem času dali močni zaščitniki Zveze energično razumeti, da je tre-ba balkansko Zvezo na vsak način vzdržati za velike bodoče cilje in da mora v Zvezi sami zavladati stabil-nost in ravnotežje. Opetovano se pojavljajo vesti, da je Rusija v tem smislu delovala pri Bolgarski ter se zlasti mnogo komentirajo izjave ge-nerala Dimitrijeva. Namreč, pravi, govoreč o Odrinu, da je treba po-dariti, da je srbska vojska pokazala isto junaštvo, kakor bolgarska, kar je izvanredna ilustracija edinstvi srbsko-bolgarske vojske, ki je kakor en mož šla nad sovražnika. To utrjuje zvezo, ter pobija glasove razdirla-cev. Obenem pa je to dokaz da je mogoče sporazum med balkanskimi zavezniki, in da Zveza ni sklenjena za en dan, marveč da ima ogromne cilje, ki se bodo pokazali po vojni, kadar se bo končno razdelilo ozem-lje, ki smo je dobili v vojni.

Ta izjava nasprotuje begradski vesti, ki je pravila, da pripada Bol-garom cela Makedonija. Kaže pa obenem, da želi Rusija ravnotežje, in da ne podpira šovinizma posa-meznih. Dimitrijevi je prej pred pre-mirjem ni bil ozkosrčen, marveč je predlagal, da naj Bolgarska za vsako ceno pozove čim večjo srbsko po-moć, da hitro zavzame Carigrad in da zaključi vojno brez velesil. Pred-log iz raznih pomislekov ni bil sprejet.

»Samouprava« prinaša članek v katerem se izreka za čim trajnejšo balkansko Zvezo ter pravi, da mora biti Zveza zdrava samo med drža-vami približno enakih ciljev in ena-ke velikosti. Interesi so paralelni. »Samouprava« pravi dalje, da so se mnogi bali, da Zveza razpade, ker se nahajajo na Bolgarskem, kot v naj-večji državi kratkovidni šoviniisti, ki mislijo, da lahko Bolgarska sedaj sa-ma vodi politiko ter sklene s kako velesilo zvezo za podjarmljenje Balkana. Toda taka zveza ne more biti koristna za Bolgarsko. Prirodna je samo zveza balkanskih držav, ker tako zvezo podpira zemljepisni polo-žaj, relativna enakost članov. Taka celina more in mora voditi svojo po-litiko in vstopiti kot velesila med ostale velike države. Taka balkan-ska Zveza mora biti dogma za vse razumno misleče politike, ker je čis-to gotovo, da ima ta zveza rešiti še večjo nalogo, kakor jo je rešil sedaj, to je osvoboditi gospodarsko in kul-turno Balkan.

Razprava o balkanski Zvezi v srbski skupščini.

Belgrad, 7. aprila. (Izvirno poro-čilo.) V narodni skupščini bodo sa-mostalni radikali vložili interpelaci-jo o balkanski Zvezi in o razdelitvi osvobojenih pokrajin. Ta interpelacija ima biti protuče interpelaciji naci-onalcev. Samotenci žele razpravo o teh vprašanjih, toda ne proti Zvezi, marveč za balkansko Zvezo. Govori se, da bo vlada v splošnem odgovo-rila na to interpelacijo v skupščini, zaupno pa bo informirala načelnike posamičnih strank o vseh podrobnostih zavezniške pogodbe.

Belgrad, 7. aprila. (Izvirno po-ročilo.) Ministrski svet je sklenil, da se razdeli med stradajoče rodbine brez razlike narodnosti in vere v debarskem in prizrenskem okraju poldrugi milijon kilogramov žita in koruze, da lahko obsejejo polja.

Povratak srbske armade izpred Odrina.

Belgrad, 7. aprila. (Izvirno po-ročilo.) Prevažanje srbske vojske izpred Odrina se vrši razmeroma počasi, ker vozita na progi Odrin-Sofija mesto pet vlakov samo dva. Vojaki so sveži in veseli. Število onih, ki bi se ne mogli takoj vrniti domov, je zelo neznatno. Vojaki do-našajo sabo kot spomin razne pred-mete kakor stole, posode in druge takšne stvari, ki so jih rabili v zem-ljanih, v svojih podzemskih stano-vanjih, kjer so bivali vsi zimo. V Mustafi paši je sedaj silno mnogo vo-jajstva in bolgarskega občinstva. V mestu je tudi do 10.000 ujetih turških vojakov. Ker so v taborišču pred Odrinom vladale razne bolezni mora srbska armada, ki se vrača domov, ostati par dni v kvaranteni.

Vojna pogodba med Srbijo in Bol-garsko.

Sofija, 7. aprila. Do sedaj tajna srbsko-bolgarska vojna pogodba ob-sega med drugimi tudi sledeče točke: 1.) Če bi Srbija in Bolgarska po sklepu miru ne pridobila na ozemlju, marveč bi se ustvarila avtonomna Makedonija, se določi meja srbskih in bolgarskih interesov.

2.) Če se odstopi po vojni Make-donija na Srbijo in Bolgarsko, dobí Bolgarska Bitoli, Prilep, Ohrida in Štip.

3.) Glede Skoplja in Kumanova se ne določa v naprej nič ter odloča o pripadnosti teh dveh mest in pokra-jin razsodišče.

4.) Srbija in Bolgarska se zave-žeta skleniti skupno mir in je izklju-čeno, da bi ena ali druga država sama sklenila mir.

5.) Konec vojne konča tudi ve-ljavnost pogodb.

To so seveda samo odlomki iz pogodbe, ki pa jasno kažejo, da sta obe vladi tudi glede nadaljnih mož-nosti popolnoma sporazumljivi in da so vsi poskusi, zanetiti med Bolgar-sko in Srbsko spor brezuspešni.

Italijanski glasovi o situaciji.

Rim, 7. aprila. Turinska »Stam-pa« piše: Ni večje zmore, kakor mne-nje, da bi hotela Italija braniti Avstro-Ogrski, da zasleduje v severni Albaniji svoje interese. Če si bo Avstro-Ogrska izvolila Skader kot izho-dišče svojih interesov, ostane Italiji južna Albanija, ki bo nudila Italiji z Valono najboljše trgovinske zveze. Italija bo mirno ostala v svojem do-seadanem kurzu in dodogki v južni Albaniji, kjer igra Grška podobno vlogo kakor Črna gora, ne bodo vpli-vali na kurz italijanske politike.

Ob Cataldži.

Carigrad, 7. aprila. Poročila o stanju turške vojske pri Cataldži se glase naravnost obupno. Desno krilo in centrum sta se umaknila za 4 km. Samo levo krilo je še v stiku s so-vražnikom. Bolgari imajo tam 210.000 mož, Turki 120.000 mož. Turške čete so popolnoma izmučene ter je prišlo že večkrat do upora. Azijske elitne čete so odpovedale. Zelo lahko se zgodi, da vzamejo Bolgari utrdbe pri Cataldži.

Lonon, 7. aprila. V diplomatičnih krogih zatrjujejo, da Bolgarska ne namerava zasesti Carigrada, marveč da hoče diktirati pred Carigradom mir. Razburjenje v Carigradu je zelo ve-liko.

Španska se pridruži tripelententi.

Pariz, 7. aprila. Ministrski pred-sednik Romanones se je izrazil ba-je proti poročevalcu »Daily Mail«: Ka-mor pogledamo, povsod se pomno-žuje vojska. Mi Španci smo mnenja, da moramo tudi pomnožiti svojo vojsko na suhem in na morju. Do sedaj smo bili sami. Bili smo prijatelji vsa-kega in nobenega sovražnika nismo imeli. Pride pa lahko trenutek, da se moramo vezati. V svesti smo si, da moramo skrbeti za naše zadeve tako, da smo v najboljši zvezi s Francosko, našim najvažnejšim sosedom, na suhem in v Anglesko, našim najvažnejšim sosedom na morju. Nič ne sme kaliti našega dobrega razmerja na-pram našima prijateljeima.

Sazonovove izjave.

Petrograd, 7. aprila. Petrograd-ska brzojavna agencija naznanja, da so poročila o izjavah zunanjega min-stra članom dume deloma resenična, deloma pa spačena.

Slabe vesti iz Petrograda.

Petrograd 7. marca. Organ »Pravih ruskih ljudi« »Zemščina«, katerih vo-ditelj je znani Priškičev in ki zago-varja rusko-nemško zvezo proti Slo-venom, piše, da je desnica ruske dume zadovoljna z izvajanjem Sazonova in da je ruska politika na Balkanu popol-noma pravilna, ter ne samo v interesu Rusije, marveč tudi slovanskih koristi sploh. Postopanje Črne gore je baje nepravilno in ima značaj brezcilne igre, ki je ne narekujejo življenske potrebe črnogorskega naroda. Črna gora bo za Skader govorila oškodova-na, pripadnost Skadra avtonomni Albaniji, pa je nepreklicna. Pravi pri-jateljji Slovanstva, moraja svetovati Črni gori, da se ukloni velesilam.

Bolgarsko-romunski spor.

Dunaj, 7. aprila. Odločitev petro-gradske konference v bolgarsko-romun-skem sporu je smatrati samo za podlago nadaljnih pogajanj nikakor pa te odlo-čitve še niso definitivne.

Grška v okupiranih deželah.

Atene, 7. aprila. Grška vlada se bavi z vprašanjem izboljšanja prometnih zvez v zahodni Makedoniji in v Epiru. Vlada namerava izpolniti železniške zveze v Tesaliji in jih zvezati s Solunom. Železnica Volo-Kalabaka se spelje do Krevene in Orova, tam se železnica priklapi oni iz Soluna v Bitoli.

Atene, 7. aprila. Za železnice in ceste v zasedenih pokrajinah zahteva vlada 100 do 120 milijonov, ki se pokrijejo s poznejšim posojilom 300 do 400 milijonov.

Grška proti Italiji.

Atene, 7. aprila. Tudi trgovska zbornica v Pireju se je postavila zaradi italijanske politike glede Epira proti Italiji ter odposlala protestne brzojavke na 8 italijanskih trgovskih zbornic. Zbornica grozi z bojkotom italijanskega blaga in italijanskih ladij.

Dunaj, 7. aprila. Grška se zava-ruje proti dolžitvi, kakor da bi igrala isto vlogo kakor Črna gora. Grška priznava severnobalbske meje Alba-nije. Glede južnih mej velesile niso doletile nicesar. Grška vzdržuje svoje zahteve glede Epira in upa, da Italija ne bo ugovarjala.

Rusko črnomorsko brodovje.

Petrograd, 7. aprila. Splošno se opaža, da je ruski mornarški minister že drugi teden kratkega časa odpo-toval v Sebastopol, da inspicira rusko črnomorsko brodovje, ki stoji tam pripravljen.

Grški parlament.

Atene, 7. aprila. Parlament se sestane v kratkem ter določi civilno listo kralja Konstantina in apanažo kraljice-vdove Olge. Kronanje kralja Konstantina se vrši po preteku 1 leta.

Dvignjene turške vojne ladje.

Atene, 7. aprila. V Gumenici so dvignili 2 turška torpedna rušilca z vsemi topovi. Oba se priklapijo po potrebnih popravilih grški vojni mor-narici.

Obsojeni rezervisti.

Praga, 7. aprila. »Česke Slovo« poroča, da je bilo vojnopravno postopanje proti onim rezervistom 14. dra-gonskega polka, ki so lani v jeseni povodom odhoda na rusko mejo demonstirali, končano. V celem je bilo 56 rezervistov dragoncev obsojenih. Dva rezervista sta bila obsojena na 20 let, 6 na 15 let težke ječe, drugi so bili obsojeni na več let težke ječe. Govori se celo, da je bil eden izmed rezervistov obsojen na smrt na vešalih.

Predarlski deželni zbor.

Bregenc 7. aprila. Deželni zbor je sprejel deželnobrambni zakon za Tirolsko in Predarlsko in novi strelski red. Sesija je bila nato zaključena.

Velika železniška nesreča na progi Zagreb - Reka.

Zagreb, 7. aprila. Danes jutraj se je zgodila na progi Zagreb - Re-ka blizu Ogulina med postajama Tunj-Generalski stol velika želez-niška nesreča. Trčil je iz Budimpešte vozečji brzovlak št. 1004 v polnem diru v brzovozni tovorni vlak št. 1041. Obe lokomotive sta se popol-noma razbili. Tudi mnogo vozov je razbitih. Mrtva sta oba strojevodja, oba kurjača, vlakovodja tovrnega vlaka, dva zavorača tovrnega vla-ka in več popotnikov. Zakrivil je ne-srečo poduradnik v Tunju, ki je do-volil tovrnemu vlaku predčasno od-peljati iz postaje, dasiravno bi moral čakati brzovlaka.

Reka, 7. aprila. Po poročilih obratnega vodstva je mrtvih razen 5 oseb službenega osebja še več popot-nikov. Do sedaj so izvlekli izpod voz dva popotnika, ki sta bila v spalnem vozu, dva druga popotnika ležita še pod razdejanimi vozovi, vendar ni gotovo, če sta mrtva. Uradnik, ki je zakrivil nesrečo, je bil takoj suspen-diran in aretiran. Jutraj se je odpeljal iz Zagreba poseben vlak s preiskovalno komisijo in s sanitetnim oddelkom.

Budimpešta, 7. aprila. Vsed vi-harjev so brzojavne in telefonske zveze prekinjene. Nesreča je mnogo večja, kakor se je poročalo. Brzovlak je imel 120 popotnikov. Ker je na kraju nesreče hud ovinek, sta trčila oba vlaka v polnem diru. Lokomoti-va brzovlaka je padla 20 m čez že-lezniški nasip ter potegnila s seboj več voz. 14 voz tovrnega vlaka je razbitih. Nesreča se je zgodila ob 3. jutraj. V spalnem vozu je bilo 20 oseb. Voz je razbit. Usoda popotni-kov je neznana. Poročila iz Zagreba zatrjujejo, da je 20 mrtvih. Rešila akcija je težavna, ker v bližini ni no-benega večjega kraja.

Budimpešta, 7. aprila. Razbur-jenje med prebivalstvom je zelo ve-liko. Prebivalstvo oblega železniško ravnateljstvo.

Budimpešta, 7. aprila. Zatrjuje se, da je bilo pri nesreči 6 mrtvih, 29 lahko in 71 težko ranjenih.

Ruska дума.

Petrograd 7. aprila. Poljski klub je vložil vprašanje na vlado glede pre-petice prestopa v katoliško cerkev ter urgiral uvedbo zemstev na ruskem Poljskem.

Gospodarstvo.

— Davka prosto 4 1/2% kralj. ogrsko državno rentno posojilo iz leta 1913 v zlatu. Kakor razvidno iz prospekta, na drugem mestu tega lista objavljenega, izdaja kralj. ogrska vlada 4 1/2% davka prosto državno rentno posojilo v nominalnem iznosu 150 milijonov kron, s kuponsko zapadlost dne 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta. Na to posojilo se vrši v četrtlet, dne 10. aprila t. l. javna subskrip-cija po kurzu 90/60%. Na podlagi tega kurza se obrestuje ta renta po čistih 5% in tvori vsled tega prvo-vrstno priliko za nalaganje glavnice. Kot zglaševalnica za Ljubljano in alpske dežele fundira Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani (Prešernova ulica 50), katera sprejema pri-glase in daje vsa zahtevana pojasnila.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Borzna poročila.**Ljubljanska**
„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 7. aprila 1913

Malobitni papirji.	Dunaj	Blagov.
4% maj. renta	83.15	83.85
4 1/2% srebrna renta	86.45	86.65
4% avstr. krona renta	83.25	83.45
4% ogr.	82.20	82.40
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	87—	88—

Srečke.

Srečke iz l. 1860	448—	460—
„1864“	644—	656—
„tiske“	294—	306—
„zemeljske l. izdaje“	279—	291—
„251—“	251—	263—
„238—“	238—	248—
„ogr. hipotečne“	476—	488—
„dun. komunalne“	482—	494—
„avstr. kreditne“	62.50	67.50
„ljubl. kreditne“	51.50	55.50
„avstr. rdeč. križa“	32.25	36.25
„ogr.“	27.10	31.10
„bazilika“	224.50	227.50
„turške“	—	—

Valute.

Valute.	11.41	11.46
Čekalni	117.90	118.10
Marke	95.70	95.90
Franki	93.70	93.90
Lira	253.25	254.25
Rubli.	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. aprila 1913.

Termin.	za 50 kg	11.06
Pšenica za april 1913.	za 50 kg	11.20
Pšenica za maj 1913.	za 50 kg	11.80
Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	9.40
Rž za april 1913.	za 50 kg	9.38
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	9.69
Oves za april 1913.	za 50 kg	9.51
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	7.67
Koruza za maj 1913.	za 50 kg	7.89
Koruza za julij 1913.	za 50 kg	—

Najfinejše rokavicepravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinejši kakovosti.

Za obila naročila se priporoča

Otilija Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Št. 8125.

Poziv!

Ker se še vedno dogajajo slučajni rdečice pri prašičih, se pozivljajo vsi živinorejci ljubljanski, da nemudoma dajo cepiti prašiče.

Tako cepljenje je edino sredstvo zoper rdečico. — Cepljenje se bo vršilo prve dni prihodnjega meseca. — Kdor hoče imeti svoje prašiče cepljene, naj to pri-
glasi ustno ali po dopisnici (svoj natančni naslov in število prašičev) podpisane-
nemu mest. magistratu ali pa mestu živinozdravniku v klavnici vsaj do 20. t. m.**Mestni magistrat ljubljanski,**
dne 3. aprila 1913

Priporočila se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji uračni tlak 736 mm

april	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5.	2. pop.	732.8	9.5	sl. svzh.	oblačno
6.	9. zj.	731.7	7.2	sl. sever	dež
7.	7. zj.	727.2	6.0	sl. jžzah.	oblačno
8.	2. pop.	725.9	13.3	p.m. zah.	del. jasno
9.	9. zj.	725.6	8.8	sr. zah.	oblačno
10.	7. zj.	723.9	8.6	sl. jžah.	—

Srednja predvečernja temperatura 8.1°
norm. 7.7° in včerajšnja 9.4° norm. 7.9°
Padavina v 24 urah 34.5 mm in 2.0 mm**Smrekove sadike!**

Še par tisoč 4 letnih šolan in 3 letnih nešolan smrekovih sadik odda graščina Sonnegg, pošta Ig-Studenec. 1251

Poziv!

Dotični štirje gospodje, ki so sedeli pri mizi leve sobe v kotu, pri g. Zamparuttiju v Celju in ki so prav dobro znani, se pozivljajo, da ako se hočejo izogniti vseh sitnosti, stroškov ter sramote, da oddajo dotično zlato verižico z obeskom pri g. Zamparuttiju nazaj. Znano jim je dobro, da sta jo pozabili tamkaj dve gospodični. Ako ne, se bode proti njim sodnijsko postopalo. — Toliko v ravnanje. 1252

Izgubiteljica.

Fotografični aparat

10/15 cm (Klappcamera), popolnoma nov, model 1912, s pritiskinami, se prodaja.

Vprašanja na Milana Rovana, Col pri Vipavi.

Dobro ohranjen 1256

pianino

se cené prodaja na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. 2, I. nad.

Iščete se 1255

restavracija ali gostilna v najem s 1. majem.

Ponudbe na upravnishvo »Sl. Naroda«.

Oddam stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in shrambo

za maj.

Pod Rožnikom št. 267 (Ceh). 1245

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983

se odda za majev termin.

Elizabetna cesta št. 5.

Kavarna
vso noč odprta

LEON

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Sladni čaj znamka „Sladin“.50% prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusen zajtrk, južino dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy kóczy; Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstadtstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih trdk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Zalati klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporočila se solidna trrdka modni salon

damskih in otroških slammikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Židovska ulica št. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Radi prevelike zaloge blaga 20% popustia na vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

Najboljši in najcenejši nakup

pri trrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

špeciialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Št. 6983.

Razpis.

1250

Za zgradbo okrajne ceste Srednja vas - Studor

na okroglo 12.900 K in v tiru ležečih

dveh železobetonskih mostov

na okroglo 12.400 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote naj se ločeno za cesto in mostova predlože

do 26. aprila t. l. ob 12. opoldne podpisanemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe okrajne ceste Srednja vas - Studor“ odnosno „Ponudba za prevzete zgradbe mostov na okrajni cesti Srednja vas - Studor“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnemu stavbnemu uradu ob navadnih uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 4. aprila 1913.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

Zivahna zveza z Ameriko.

Delniška glavica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditiv.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. 373
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-kredit. — Borzna naročila. — Inkaso.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4

&

Vsotav's savaroon

N. F. Schaffer

*

nadzornik c. kr. državne
železnice v Beljaku
prosi, da se mu dpošlje
11 škatelj tako izborna
učinkujočih 4544

**Salmi jakovih
pastilij**

(kašelj lajšajočih,
slez razkrajajočih)
lekarija PICCOLI v
Ljubljani, c. in kr.
dvornega založnika,
papeževga dvornega
založnika. Ena škatljica
20 v, 11 škatljic 2 K.
Naročila po povzetju.

*

*Krasne moderne kostume, obleke, moderne
jope, plašče, vrhnja krila, raznovrstne bluze,
otroške oblekce, bele oblekce za birmance –
v največji izbiri in dobrega okusa priporoča*

*Modna trgovina P. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte.*

1226

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Kraljevsko ogrsko davka prosto 4 $\frac{1}{2}$ % državno rentno posojilo iz leta 1913

v nominalni vrednosti

kron 150.000.000 = mark 127.500.000 nemške drž. vredn. = frankov 157.500.000 = funtov šterlinov 6.250.000.

Na podlagi zakonitega pooblastila izdaja kraljevsko ogrski finančni minister 4 $\frac{1}{2}$ % davka prosto državno rentno posojilo v nominalnem znesku kron 150.000.000 = mark 127.500.000 nemške drž. vredn. = frankov 157.500.000 = funtov šterlinov 6.250.000.

Zadolžnice se glase na imetnika in so v odstavkih po 480, 2400, 4800, 9600 kron, oziroma v primernih zneskih v markah, frankih in £ izgotovljene v ogrskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku in se pričeni s 1. aprilom 1913 obrestujejo s 4 $\frac{1}{2}$ % na leto v polletnih obrokih dne 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta za nazaj.

Zadolžnice so opremljene z obrestnimi listi, katerih zadnji zapade dne 1. aprila 1933, dalje z obnovitvenimi listi, proti katerim se svoj čas pri plačilnicah brez všteti stroškov ali ogrskih pristojbin lahko dvignejo nove pole obrestnih listov.

Po splošnih zakonitih določilih je kraljevsko ogrskemu finančnemu ministrstvu pridržana pravica, posojilo vsak čas popolnoma ali deloma po poprejšnji najmanj trimesečni odpovedi plačati nazaj v nominalni vrednosti, vendar se sedanje posojilo za prejšnjo dobo kakor za 1. april 1923 ne bo odpovedalo v vrnitev.

Obresti, za slučaj vrnitve pa tudi glavica rentnih zadolžnic se izplačajo brez odbitka kakršnihkoli obstoječih ali bodočih ogrskih davkov, kolekov in pristojbin.

Obrestni listi zastarajo po šestih letih, zadolžnice po dvajsetih letih in sicer prvi od zapadnega roka, zadnje pa od za povračilo določenega roka naprej računeno.

Imetnik lahko obresti, oziroma znesek znabiti odpovedanih zadolžnic proti vrnitvi zapadlih obrestnih listov oziroma zadolžnic v zneskih, ki odgovarjajo v zadolžnicah določenim vrednostnim razmeram, po svoji izbiri brezplačno dvigne pri

plačilnicah v Deželah ogrske krone, dalje pri plačilnicah na Dunaju, v Berlinu, Frankfurtu na M., Hamburgu, Monakovem in Lipskem, kakor tudi v Bruslju, Curihi in Londonu pri zato od kraljevsko ogrskega finančnega ministristva določenih mestih.

Vsa razglasila, ki se nanašajo na to kraljevsko ogrsko davka prosto 4 $\frac{1}{2}$ % državno rentno posojilo, se razen v „Budapesti Közlöny“ in v „Wiener Zeitung“ priobčijo tudi v najmanj sedmerih inozemskih časopisih, med temi v dveh berlinskih, katerih eden bodi „Deutscher Reichsanzeiger“, v enem frankfurtskem, enem hamburškem, enem monakovskem, enem lipskem in enem amsterdamskem časopisu.

V Budapešti, marca 1913.

Kraljevsko ogrski finančni minister:

Ivan Teleszky s. r.

Glede na predstojeci razglas Nj. ekselence gospoda kraljevsko ogrskega finančnega ministra se znesek

nominalne 150.000.000 kron

= 127.500.000 mark nemške drž. vredn. = 157.500.000 frankov = 6.250.000 funtov šterlinov **kraljevsko ogrskega davka prostega 4 $\frac{1}{2}$ % državnega rentnega posojila iz leta 1913** razpisuje v subskripcijo.

Subskribcija bo

v četrtek, dne 10. aprila 1913

med pri vsaki poslovalnici običajnimi uradnimi urami pod pogoji, ki se imajo na dotičnih mestih razglasati in sicer

na Dunaju: pri c. kr. priv. Avstrijskem kreditnem zavodu za trgovino in obrt;

- pri Banki S. M. pl. Rothschild;
- pri C. kr. priv. Splošnem avstrijskem zemljiškokreditnem zavodu;
- pri Dunajskem bančnem društvu;
- pri C. kr. priv. Banki avstrijskih dežel (Länderbank);
- pri Nižjeavstrijski eskomptni družbi;
- pri Unionbanki;
- pri Anglo-avstrijski banki;

v Ljubljani: pri podružnici C. kr. priv. Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt (Prešernova ulica št. 50);

dalje pri vseh avstrijskih podružnicah C. kr. Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt, Dunajskega bančnega društva, C. kr. priv. Banke avstrijskih dežel (Länderbank), Unionbanke in Anglo-avstrijske banke;

Za subskripcijo v Deželah ogrske krone in v Avstriji veljajo nastopne določbe:

1. **Cena subskripcije je določena s 90-60% pritegnilvi kosovne obresti 4 $\frac{1}{2}$ %, računeno od 1. aprila 1913 do dneva odjema.**
2. Subskripcija se vrši s pomočjo za to določenih naznanilnih formularjev, ki se dobivajo pri preje označenih mestih brezplačno.
3. Pri subskripciji je položiti **kavcijo 5%** podpisanega zneska in sicer v gotovini ali pa v takih, po dnevnem kurzu zaračunjenih efektih, ki jih smatra dotični subskripcijski zavod za dopustne.
4. Dodeljenje se bo vršilo kolikor mogoče hitro po končani subskripciji in bodo oni, ki so podpisali, o tem obveščeni. Vsako subskripcijsko mesto si pridrži pravico, določiti po svojem preudarku višino zneska vsake posamezne dodelitve. V slučaju, da je dodelitev manjša kot podpisani znesek, se presegajoča kavcija takoj vrne. **Podpisal z zavezo do zatvora 15. oktobra 1913 se bodo posebno vpoštevali.**
5. Podpisovalci lahko polno vplačajo njim dodeljene rentne obligacije od 18. aprila t. l. naprej vsak trenutek. Vendar so vezani plačati pri dodelilni vrednosti pod K 10.000 — polno protivrednost 18. aprila t. l. nad „ 10.000 — 40% protivrednosti 18. aprila t. l., dalje 30% najkasneje do 28. aprila t. l. in 30% najkasneje do 14. maja t. l.
6. Do izgotovljenja definitivnih kosov se podpisovalcem izroče od kralj. ogr. finančnega ministristva enotno izstavljeni začasni listi, katerih zamenjava v definitivne zadolžnice se izvrši od 1. septembra 1913 naprej brezplačno na istem kraju, pri katerem so se izdali začasni listi.
7. Priglasitve na gotove odstavke se upošteva le v toliko, kolikor se dozdeva po preudarku to subskripcijskim krajem za dopustno.
8. Odjem se ima vršiti na onem kraju, kjer se je podpisalo.

Budimpešta in Dunaj, aprila 1913.

Ogrska splošna kreditna banka.**Kraljevsko ogrska poštna hranilnica.****Peštansko prvo domovinsko hranilnično društvo.****Peštanska ogrska komercialna banka.****Ogrska eskomptna in menjalniška banka.****Nižjeavstrijska eskomptna družba.**

v Budapešti: pri kraljevsko ogrski državni centralni blagajnici;

- pri Ogrski splošni kreditni banki;
- pri Kraljevsko ogrski poštni hranilnici;
- pri Peštanskem prvem domovinskem hranilničnem društvu;
- pri Peštanski ogrski komercialni banki;
- pri Ogrski eskomptni in menjalniški banki;

dalje v Deželah ogrske krone: pri vseh z izplačevanjem kuponov 4% kraljevsko ogrskega kronskega rentnega posojila poverjenih drž. blagajnicah;

dalje pri vseh podružnicah Ogrske splošne kreditne banke, Peštanske ogrske komercialne banke, Ogrske eskomptne in menjalniške banke, Dunajskega bančnega društva in Anglo-avstrijske banke;

dalje v Berlinu, Frankfurtu na M., Hamburgu, Lipskem, Kelmorajnu in Amsterdamu.

C. kr. priv. Avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.
S. M. pl. Rothschild.**C. kr. privilegiran splošni Avstrijski zemljiškokreditni zavod.**
Dunajsko bančno društvo.**C. kr. privilegirana banka avstrijskih dežel (Länderbank).**
Unionbanka.**Anglo-avstrijska banka.**